

BORIS RACE NA MNOŽIČNEM SESTANKU V BAZOVICI

VELIKA MATURA NA SLOVENSKEM ZNANSTVENEM LICEJU

Razstava satirčnih risb na Gradu

Gledališča

Demokratske sile se morajo združiti proti reakcionarni listi «per Trieste»

Za demagoškimi gesli voditeljev liste «per Trieste» se skriva njih nasprotovanje italijansko-jugoslovanskemu sodelovanju in pravicam Slovencev

V Bazovici je bil sinoči javni sestanek, katerega so na pobudo Slovenske kulturno-gospodarske zveze priredili prosvetno društvo Lipa, športno društvo Jarja in Gospodarska zadruga Bazovica. Udeležilo se ga je izredno veliko število domačinov, ki so skoraj do zadnjega kotička napolnili društvene prostore Gospodarske zadruge. Glavna tema sestanka je bila razprava o političnem položaju na Tržaškem po junjskih volitvah.

Sestanek je začel predsednik Gospodarske zadruge Miro Krizmančič, ki se je številnemu občinstvu zahvalil za prisotnost in napovedal predsednika SKGZ Borisa Racea, ki je nato podal uvodne besede. Predsednik SKGZ je najprej poudaril, da smo Slovenci še posebej zainteresirani na volilnih izidih, saj se moramo zaskrbljenostjo vprašati, kaj nam prinaša bodočnost, potem ko se je uveljavila lista «per Trieste», ki je na volitvah odnesla skoraj 27,5 odst. glasov. Zaskrbljenost moramo biti zlasti, če bi se povezala s krščansko demokracijo ali z manjšinami strankami. Orisal je nato obdobje, ki je sledilo podpisu osimskih sporazumov, ko so se pojavile sile, ki so nasprotovale tem sporazumom v celoti. Ker pa jih je tržaško prebivalstvo sprejelo kot odraz dejanskega stanja, so poglavi vik in krrik proti industrijski coni na Krasu.

Zanimivo pa je, da dejal Boris Race, da teh ljudi nismo nikoli srečali na kakšni manifestaciji v podporo upravnim zahtevam za doseg narodnostnih pravic za Slovence. To nasprotovanje proti industrijski coni na Krasu je le gola preteza, saj se pobudniki te od vseh strani skrupulne liste dejansko zvezajo za to, da bi se preprečilo kakršnokoli sodelovanje med Trstom in slovenskim zaledjem, oziroma med Italijo in Jugoslavijo. Te sile so se dvignile že pred časom (n.p.r. ko je bil izvoljen prvi slovenski svetovalec v občinski svet in ko je prišlo na dan vprašanje rabe slovenskega jezika v izvoljenih organih), sedaj pa so se združile. Vedeči pa moramo predvsem, da so te sile proti Slovincem in proti italijansko-jugoslovanskemu sodelovanju. V volilni kampanji so potegnile na dan veliko demagoških argumentov proti industrijski coni, bili pa so to le neutemeljeni izgovori.

ri. Slovenci moramo vedeti, da je vzdrževanje stikov z matično domovino ena osnovnih potreb, da se branimo pred asimilacijo. Prešel je nato na vprašanje razlastitev in dejal, da je bila SKGZ vedno proti razlastitvi slovenske zemlje, v primeru razlastitve za industrijsko cono pa gre za veliko kvalitativno razliko. Ne smemo pozabiti, da je v tem primeru eden od partnerjev Jugoslavija, ki je in bo vedno ščitila pravice Slovencev.

Industrijska cona bo nudila Slovincem, da se neposredno povežejo z industrijskim razvojem na tem področju, kar bo tudi pomenilo, da se bo slovenski jezik začel bolj uveljavljati. Čeprav ni vsem po godu, je to ena zadnjih priložnosti, ki se nudi Trstu, da bo njegovo gospodarstvo končno zažvelo. Poudaril je tudi, da je integralna prava cona, za ustanovitev katere so se z demagoškimi argumenti zavzeli predstavniki liste «per Trieste», neustvarljiva, saj je ne dovoljuje

italijanski notranji položaj niti status EGS, katere članica je tudi Italija. Zavustil se je nato pri drugi od temeljnih točk s katero se je lista «per Trieste» predstavlja v predvolilnem boju: avtonomija dežele v okviru dežele Furlanije-Julijske krajine. Poudaril je, da bi takšno «droljenje» dežele pripeljalo do hudih posledic. Predvsem bi jih občutili Slovenci, ki bi bili na tak način ponovno ločeni drug od drugega; predvsem bi bili prizadejni beneški Slovenci, ki bi bili pripušeni samim sebi. Poleg tega pa bi lahko bile avtonomistične sile bolj napadane do slovenske narodnostne manjšine. Nacionalizem bi se še posebej razgrel pri nas in nasprotovanje bi doseglo višjo stopnjo, kot jo ima danes. V tem trenutku, je nadaljeval predsednik SKGZ, pa je tako na državni, kot na krajevni ravni, predvsem potrebna največja enotnost.

(Nadaljevanje na zadnji strani)

V začetku je precej živčnosti toda dialog se kmalu sprosti

Pogovor o Župančiču: kje se je rodil, kaj je delal, odkod ime Bela krajina? O Manzoni in Vergi, pa o verizmu, Danteju itd. - Matematika dela težave

Eden izmed prvih kandidatov pred izpitno komisijo

Včeraj zjutraj so se na znanstvenem liceju pričeli maturitetni usni izpiti. Ozačje je bilo živčno, kot vedno, številni maturantje, ki so prisostvovali prvemu dnevu izpraševanj, so se polglasno vpraševali, kako mature izgledajo, kaj bodo profesorji zahtevali, ali bo dialog mogoče ali ne. Prišli smo, ko je maturantka odgovarjala iz fizike. V so drugoga nadstopja ni vročine, vreme je vsaj do dijakov in profesorjev prizanesljivo, oblačno je in pilhla hladna sapa. Za mizami sedi komisija, sestavljena po predsednik prof. Vlado Turina, prof. Maks Sah (slovenščina), prof. Marija Kacin (italijanščina), prof. Karel Cernic (filozofija), prof. Karel Bajc (fizika) in prof. Sonja Tominec (notranji član za 5. a, 5. b. ima kot notranjega člana prof. Nado Pertot).

Kandidatinja iz fizike se kar odgovarja, čeprav je imela kako težavo. Tudi je dialog iz fizike nekoliko težaven, saj točnih podatkov ni mogla prejeti. Kandidatinja je matematično nalogo napisala še kar dobro, v slovenski nalogi pa je napravila nekaj ortografskih napak. Drugi kandidat si je izbral za predmet italijanščino, profesorica ga je vprašala o Manzoni, dijak je snov dobro znal, poznal je tudi Vergo. Profesorica ga je vprašala, naj o brazloži, kaj je verizem, dijak je omenil tudi Vergov pesimističen svetovni nazor: «Misli je, da v svetu ni sprememb, trda resničnost je po pisateljevem mnenju nepremična».

Nato je padlo običajno vprašanje iz Danteja: «Kdo je bil Cacciaguida?» Diak je dobro znal, komisija je bila zadovoljna. Drugi predmet, iz katerega je moral kandidat odgovarjati, je bila fizika. Tu se je krepko lovil. Profesor je bil vpluden, miren, dijak ni pričakoval, da »bodo izpraševali iz priročnika«. Tudi matematično nalogo ni dobro pisal. Pri slovenski nalogi ga je profesor opomnil: «Vrstni red, vi grešite pri besednem vrstnem redu». Kandidat je končal izpiti nekoliko zaskrbljen, pred vrati sobe so ga sošolci bodrili: «Saj bo šlo, ne skrbi!».

Tretji dijak, ki smo ga poslušali, si je med štirimi predmeti izbral slovenščino. Kmalu je pri spraševanju zašel v težave. Pogovor naj bi teklo o Župančiču, profesor je kandidata vprašal, naj govori o pesnikovem življenju. «Kje se je Župančič rodil?» «V Beli krajini». Diak je nato omenil pesnikovo rojstno vas Vinico. Profesor: «Zakaj se Bela krajina tako imenuje?» Diak

Jutri, ob 11. uri (po legalnem času) bo »kopijska radijska postaja« v rubriki »Dobro jutro« v »Kopiji« nadaljevala s predstavljivi- jo beneških Slovencev. V intervjuju bo izšel Izidor Predan spregovoril o zgodovini in vlogi časopisa Novi Matajur.

V popoldanski rubriki »Podajmo si roke« (Stretta di mano) pa bo sodeloval Luciano Floramo, predsednik videmske bolnišnice in Deželne bolniške ustanove, ki bo poročal o dosežanih sodelovanju zdravnikov iz Furlanije-Julijske krajine in iz Slovenije.

tega ni vedel, profesor mu je obrazložil: «Zaradi belih narodnih noš.» «Kaj je Župančič delal?» Diak je imel težave. S profesorjevo pomočjo je povedal, da je bil Župančič tudi dramaturg v Slovenskem narodnem gledališču. Diak ni imel jasne pojma o tem, kaj je dramaturg, je dijak opomnil profesor. Prišla je na vrsto fizika, kjer je kandidat popravil napake sošolca, ki je bil izprašan pred njim. V fiziki se je kandidat bolje odrezal, čeprav je v matematični nalogi napravil več napak. Po tretjem izpraševanju smo zapustili sobo, da bi izvedli, kaj mislijo dijaki. «Profesorji niso strogi», je ugotovil fant. «Nismo pričakovali drugega predmeta.» Precej živčno dekle je pripomnilo, da so izvedeli za predmet, ki ga je predlagala komisija, pozno. Po nekaj izprašanih kandidatih je več dijakov šlo domov. Treba bo kaj ponoviti! Po prvem izpraševanju se je več dijakov pomirilo, konec koncev ni nič nemogočega, matura ni nepremagljiva ovira, je kvečjemu večja preizkušnja na poti k diplomam in h koncu nekega obdobja.

Zdravstveno stanje 13-letnega dekleta se počasi izboljšuje

Zdravstveno stanje 13-letne Fabiane Faletti iz UL S. Marco 26, ki je v nepojasnjenih okoliščinah v ponedeljek zvečer zadobila hude telesne poškodbe, se počasi izboljšuje. Kot je znano, je dekle izjavilo policiji, da je padlo po stopnicah, preiskovalci pa Faletti očito niso verjeli in so uvedli preiskavo, češ da je dekle nekdo pretepel. Agenti letalskega oddelka tržaške kvesture so zaslišali več njenih prijateljev, sosedov in sorodnikov, včeraj pa so prišli do zaključka, da ne obstajajo dokazi, da je bila Faletti pretepena.

Stavka železničarjev do vključno nedelje

Sindikalna zveza železničarjev je sklenila nadaljevati s stavko železničarskega osebja do nedelje 9. t. m. Zaradi tega opozarja, da bodo imeli vlaki zamude ali pa jih sploh ne bo. Zveza ponovno opozarja, naj bodo vozniki osebnih avtomobilov in pešci, ki prečkajo železniške prehode, v teh dneh posebno pazljivi.

PRED OKREPITVIJO LADJEVJA «TRŽAŠKEGA LLOYDA»

Nova ladja «Trieste» bo plula na Daljni vzhod in LR Kitajsko

Značilnosti ladje, ki jo bodo prevzeli v torek, 11. t.m. - Plovna družba skoraj v celoti obnovila med vojno uničeno ladjevje

S prevzemom in uradno predstavitvijo nove motorne ladje «Trieste», ki jo bo opravila v torek, 11. t.m., ob privzemnem pomolu v novem pristanišču (botrica bo gospa Maria Persello), bo plovna družba «Tržaška Lloyd» zaključila prvo fazo obnove svojega ladjevja, ki jo je začela v leto 1973. V tem času je naravno opustila mešana plovila, to je ladje za prevoz ljudi in tovarov, in prešla na izključno tovarne ladje, ki jih je hkrati specializirala za prevoz kontejnerjev.

Sedaj sestavlja Lloydova ladjevje deset plovil: 32.500-tonska turbin-

ska ladja «Lloydiana», ki pelje kontejnerje na progi Evropa - Avstralija - Nova Zelandija, 24.700-tonski «Nipponica» in «Mediteranea», ki plujeta na Daljni vzhod, 24.000-tonski «Africa» in «Europa», ki povezuje naša pristanišča z Južno Afriko, tri manjše, 3.500-tonske rovarne ladje «Buona speranza» in «Nuova ventura», ki plujeta v Zahodno Afriko ter «Julia» in pa 13.000-tonski motorni ladji za prevoz različnega blaga proti Daljnemu vzhodu in Kitajski, «Serena» in zadnja «Trieste».

Nova ladja, ki so jo zgradili v ladjeladnici Cantieri navali riuniti v Anconi, ima v podpalubi 16.000 kub. m prostora za suhi tovar, dve cisterni po 680 kub. m in 430 kub. m za prevoz kavičkovega mlečka in pa rastlinskega olja. Na krovu bo lahko peljala 76 kontejnerjev in 30 hladilnikov, pod krovom pa 151. Opremljena je s petimi terzaji, od katerih dva dvigata po 60 ton, dva po 20 in eden po 10 ton. «Trieste» bo odplula iz naše luke na odprto vožnjo proti Indoneziji, Tajski in Filipinom okrog 25. t.m., v bližnji prihodnosti se bo pa, skupaj s dvojčico «Serena», ustavljala tudi v kitajskih lukah, ko bo namreč uresničena trgovinska pomorska programa med Italijo in Ljudsko republiko Kitajsko v smislu sporazumov med obema državama.

Ob 125. obletnici ustanovitve premore torek «Tržaški Lloyd» 28 ladji s skupaj več kot 208.000 ton nosilnosti, ki vozijo na 10 rednih pomorskih progah in je tako skoraj v celoti nadoknadila malone stoodstot-

ne izgube, ki jih je utrpelo njeno ladjevje v zadnji svetovni vojni, potem ko je v letu 1936 imela 46 ladij s skupno nosilnostjo 283.000 ton.

Vso srečo v skupnem življenju
MARTI IVAŠIČ
in
BORUTU KODRIČU
želijo slovenski taborniki «Rodu modrega vala».

V NOTI POKRAJINSKE FEDERACIJE KPI

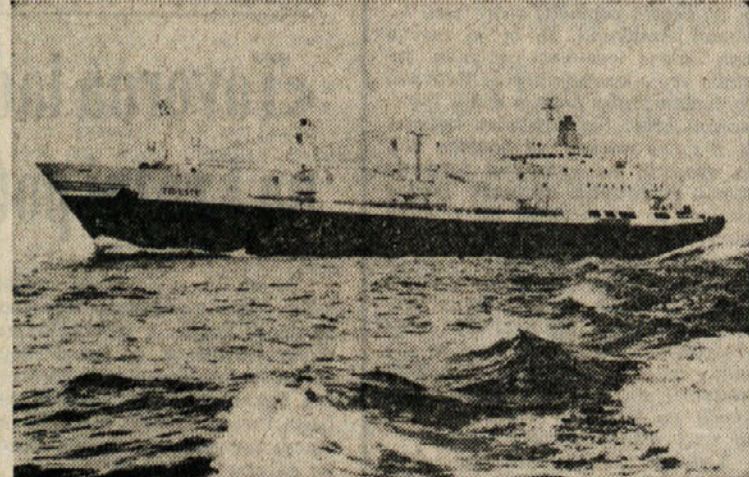
Poziv demokratičnim silam za obnovo dela v upravah

Čimprej je treba začeti razpravo o stvarnih programih, ne pa o političnih formulah, tako za občino kot za pokrajino

Čeprav ni mogoče prezirati nujnih potreb po resnem razmisleku vsled demokratičnih sil za globlje razumevanje pomena volilnih izidov 25. in 26. junija v našem mestu, razmišljanje ne sme - po mnenju tržaške federacije KPI - ustavljati v nedogled delovanja krajevnih ustanov. Zato bodo tržaški komunisti

v prihodnjih dneh predlagali ostalim skupinam, ki sestavljajo občinski svet, svoj program pobud in problemov, ki se jih je treba lotiti, da se začne diskusija o prihodnjem političnem vodstvu mesta izhajajoč iz stvarnih vprašanj, ne pa iz političnih formul.

V tiskovnem sporočilu krajevna KPI poudarja, da je treba odločno zavračati vsako možnost komisar-ske uprave, zaradi česar je treba pospešiti sočudenje med političnimi silami, zato bodo komunistični predstavniki na bližnjem srečanju z županom Spacijem predlagali čimprejšnje sklicanje občinskega sveta. Tudi pokrajinski svet mora obnoviti svoje delo ob poih prišojnostih, zato KPI poudarja nujnost, da se v obeh upravah sestavijo večine in odbora na podlagi stvarnih in resnih programov in brez pred-sodkov do komunistov. Posebne razmere, kakršne izhajajo iz volilnih izidov v Trstu, terjajo nov enotni napor vseh demokratičnih in antifašističnih sil mesta in, če bi ugotovili primičnost stabilše del-programov, tudi dosledno zavzetost teh sil v političnem vodstvu občine in pokrajine.

Nova Lloydova enota «Trieste»

PRED DOKONČNO NAMESTITVIJO NOVEGA GOSTA NA KVIRINALU

Za koga bi glasovali naši bralci

V parlamentu volijo predsednika republike že od 29. junija. In v tem času so iz glasovalne žare na Kvirinalu izšla najrazličnejša imena od La Malfa, Pertinije in Amendole, pa do Giolittija, Zaccagninija in drugih. Se Camilla Cederna in Eleonora Moro sta dobili svoje preference.

Kaj pa mislijo naši ljudje na Tržaškem o novem bodočem predsedniku republike? Kar tako, brez kakšnega posebnega statističnega postopka, smo zbrali med naročniki in čitatelji Primorskega dnevnika 20 slovenskih družin in jih vpljudno zaprosili, naj nam kar po telefonu zaupajo svoja mnenja glede bodočega poglavarja italijanske države. Razumljivo je, da so različno odgovarjali, dva intervjuvance pa se sploh nista hotela izreči, češ da ne sledita dovolj političnemu dogajanju, skoraj vsi ostali pa so le izpovedali težko pričakovani priimek italijanskega državljanja.

Izidi glasovanja so približno tak: Pertini je prejel 7 preferen-

La Malfa 6, Amendola in Giolitti 2, Fanfani, Zaccagnini in Ingrao pa po eno. Seveda s temi izidi so se ljudje izrekli za človeka, ki bo po njihovem mnenju realno predsedoval državi, in ne tistega, za katerega bi želeli, da bi bil izvoljen.

Pa pogledimo nekatere posamezne izjave, ki so prišle na dan iz telefonskih pogovorov. V Zgoniku je nek ženska glasovala za Pertinija, ker je »prav ta eden izmed najbolj zaslužnih moških, ki spada v demokratsko strujo«. V šempoljski gostinji pa so potrdili to ime in ga naglasili kot »najbolj vrednega od vseh drugih«. V Mačkoljah pa je zato, ker je socialist.

Na Opčinah je ugledna gospa najprej hotela predati to odgovornost svojemu polnolletnemu sinu, nato jo odkrito povedala, da bo morda novi predsednik kar La Malfa, saj je »bodo demokristjanji nikoli dopustili, da bo kak socialist«. Oče enega iz med javnih delavcev slovenske organizacije pa je svojo simbolično

preferenco dal Amendoli, ker bi »edini delal pošteno in pravično za vse«. V Miljah se je oglašila po telefonu Italijanka in veseo rada sodelovala v naši anketi. Svoj preferenčni glas je dala Pertiniju, ker je politična osebnost, nekdanji partizan in nadse oimikana oseba.

Priletni mož iz Padri je sam izjavil, da je že po naravi skrajno pesimist in je brez nobenega pametnarija dal svojo »preferenco« Fanfaniu. Na Prosoku so pa bili zelo neodločni, a prijazen glas ženske je vendar izrekel ime La Malfa, »ker je pošten in zmožen človek«. V Boljuncu smo klub vztrajanja prejeli negativen odgovor, češ da so vsi italijanski politiki nepošteni, edina možnost pa je, da bi bil novi predsednik republike Tržičan. U go La Malfa ima dobre možnosti za izvolitev tudi za kriškiška gostinčarja, vsekakor bo novi predsednik »vedno slabši med slabšimi«. Za Pertinija so odločno glasovali v Borstu in v Sestianu, kljub temu da ni ta rešitev med najboljšimi. Za tajnika KD Zaccagninija se je

izrekel družinski oče iz Gabrovca, ker »je slednji edini pošten med demokristjani, medtem ko je mlado dekle iz Lonjerja dalo svoj glas La Malfi, »ker je najbolj reprezentativen italijanski politik«. Zadnji dve preferenci je dobil Sandro Pertini, »ker drugace ne more biti«.

Naši antikristanci so se kritično izrazili o načinu pisanja javnih občil, ki so bila pri teh pereh problemih italijanske družbe zelo nejasna. Iz tona teh izjav pa smo razbrali, da so tudi naši bralci kot večina italijanskih državljanov navedli negativne politične etike in zavlačevanja ki označujeta naše osrednje politično življenje. Ob koncu razgovorov z našimi čitatelji smo se tudi mi sami oddahnili, izbiro bodočega predsednika republike pa predajamo velikim volitvam.

Vsekakor pa kaže, da so imeli tudi naši bralci v včerajšnjih dopolnjenih urah dober nos, saj po njih vseh iz Rima kaže, da bo menda prav Sandro Pertini novi gost Kvirinala. (kt. in st.)

ZARADI POMANJKLJIVEGA NAČRTOVANJA V DEŽELI

Sindikati obsojajo delo odbornišstva za zdravstvo

Protest predvsem proti zamudam pri sporazumu med bolnišnico in univerzo - Dežela mora zagotoviti nemoten znanstveni in didaktični razvoj medicinske fakultete

Solski in univerzitetni sindikati CNGL, CISL, UIL in CISAPUNI se enkrat obsejajo javnosti, da se danes ni deželno obdobje za zdravstvo izdelalo organskega načrta za programiranje na sanitarnem področju. To pa je vzrok za zamude pri obnovi sporazuma med bolnišnicami in univerzo v Trstu. Sindikati nadalje poudarjajo težavni položaj, v katerem se nahaja danes v Trstu zdravniška osebja, ko so samo rekonstruirali bolnišnične prostore in premeštili ležišča, kar je še poslabšalo položaj in oteževalo znanstveno raziskovanje in pouk.

Sindikati so popolnoma nasprotni, da bi se o teh vprašanih razpravljalo v tako imenovanih inter-sindikalskih zvezah in menijo, da se dajo rešiti vsa vprašanja le v tesni povezavi z bolnišničnim in univerzitetnim osebjem. Zato sindikati predlagajo, da je treba v bolnišnicah ustvariti nove strukture, kakor okrepiti bazilarno in že obstoječe, uvesti kolektivno upravo znanstvenih naprav in prilagoditi celotno zdravstveno oskrbo obstoječemu številu ležišč, obenem pa o- krepeti oskrbo na domu. V okviru sanitarnega načrtovanja v deželi pa je treba izdelati sporazum tudi med videmsko bolnišnico in univerzo, predvsem upoštevajoč sledeče principe: koordinacijo, ustanovitve struktur za didaktično dejavnost in načrtovati tri nove strukture, in sicer usmeritve v medicino, kirurgijo in patologijo.

Otroci odkrili razpadajoče truplo pri Sv. Ivanu

Včeraj popoldne okrog 16. ure je skupina otrok v samotnem gozdiču v bližini kamnoloma Faccanoni odkrila razpadajoče truplo približno 60 let starega moškega. Otroci, ki so tam pobirali polje, so takoj obvestili policijo in Rdeči križ, mrtvi možki je imel levo roko dvignjeno ob grlu, desno roko pa je držal pod brki, približno meter od trupla pa so našli njegovo zobno protezo. Dežurni zdravnik ni mogel točno ugotoviti, koliko časa je truplo ležalo v gozdiču, vsekakor gotovo več kot tri mesece, še nepopravna vest pa pravi, da so na lobanji nesrečnika našli znake udarcev. Točne vzroke smrti pa bo ugotovila obdukcija trupla, ki jo je odredil dežurni namestnik državnega pravdnika, identifikacija mrtvega moškega pa bo gotovo zelo težka. Gozdič, ki leži med Ulico Capodifonte

in kamnolomom Faccanoni je zelo težko dostopen, posebno v deževnih dneh, ko se tam nabirajo blato in razni odpadki.

Nesreča pri Kozini: vespiš v občestni drog

Na ortopedskem oddelku tržaške bolnišnice so včeraj popoldne sprejeli 21-letnega delavca Guida Favretta iz UL Lussinpiccolo 4, ki je v bližini Kozine z vespo treil v občestni drog in nerodno padel. Mladenček, ki je bil namenjen na Reko, je policiji povedal, da je bil primoran zavoziti s cestnišča, ker je neki tovarnjak, ki je vozil v nasprotno smer, nenadoma zavozil na levo stran ceste. Favretto se bo moral zaradi udarcev v levo nogo in v ramo zdraviti približno mesec dni.

V mehanski delavnici Taurus v UL Monte d'Oro, se je včeraj popoldne ponesrečil 55-letni mehanik Giannino Ferluga, ki biva pri Koroskih št. 45. Mož, ki mu je padel železni predmet na desno nogo, se bo moral zdraviti približno mesec dni na ortopedskem oddelku bolnišnice.

Pred dokončno namestitvijo novega gosta na Kvirinalu

Razstava satirčnih risb na Gradu

Včeraj so na Gradu sv. Justa slovesno odprli razstavo «Trst in nasme» (Trieste e un sorriso), to je prikaz zgodovine mesta v humoristično-satirčnih skicah, kot sta jo v zadnjih tridesetih letih videla čimlikarja Carpinteri in Faraguna in risarja José in Renzo Kollmann. Pravzaprav gre za izbor vinjet, teh je točno štiri, ki so bile objavljene v tržaškem tedniku «La Cittadella». Risbe ponazarjajo življenje Trsta od povojnih let pa vse do danes, z vsemi dogodki, ki so se udomačili v zavesti Tržčanov, satira je naperjena proti rimski oblasti, ne manjajo niti desničarski in malovredni izpadi proti Slovincem, takoj značilni za polpreteklo obdobje.

Odprta razstava, ki jo prireja tržaška avtonomna turistična in letovišarska ustanova, so se udeležile mnoge osebnosti tržaškega kulturnega, političnega in javnega življenja. Razstava bo odprta do vključno 31. avgusta.

Slovenski raziskovalni inštitut

SLORI - Trst

obvešča, da ima novo telefonsko

številko

34905

Šolske vesti

Ravnateljstvo znanstvenega liceja «F. Preserena» v Trstu obvešča, da za prve razrede ali vpis na drugo solo danes, 8. julija 1978.

Tajništvo učiteljskega A. M. Slomšek sporoča, da zapade rok vpisovanja v prve razrede danes, 8. julija.

Ravnateljstvo Državnega trgovskega tehničnega zavoda s slovenskim učnim jezikom «Ziga Zois», Trst, Vrdeška cesta 13/2, sporoča, da je čas za vpis za šolsko leto 1978-79 se danes, 8. julija t.l. Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 10. do 12. ure.

Slovenska strokovna šola obvešča, da zapade rok za vpis v 1. razred danes, 8. julija.

Razstave

V občinski galeriji na Trgu Unità bodo v mesecu juliju razstavljeni svoja dela: do 9. Livia Di Rizzardi, od 10. do 17. Licia Cioni in Alba Hrelia, od 18. do 25. Aldo Gasparini in od 26. julija do 2. avgusta Antonietta Revere in Renata Fanin Favrin.

Prireditve

IX. Koprski sejem - Danes, 8. julija, so na sporedu: Henry Arland show orchester (ZR Nemčija), Oto Pestner, Prijamni harmonisti, Prijamni avtorji Andreja delacina, v katerem bodo nastopali šor Pepo in šor Giovanni - Adrian Rustja in Silvij Kopal, člana SSG Trst, ter šora Pepa - Berta Ukmar, članica PDG iz Nove Gorice. Prodaja vstopnic pri sejemski blagajni od 11. do 23. ure.

Gostilna

SILVESTER

NABREŽINA

vabi na novi urejen vrt, kjer so na razpolago specialitete na taru: čevapčiči, različni, piščanci itd.

Včeraj-danes

Danes, SOBOTA, 8. julija
LIZA
Sonce vzide ob 5.24 in zatone ob 20.56 - Dolžina dneva 15.32 - Luna vzide ob 8.23 in zatone ob 22.24.
Jutri, NEDELJA, 9. julija
VERONIKA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 20,1 stopinje, najnižja 15,5, ob 13. uri 19,2 stopinje, zračni tlak 1013,3 mm, vlažnost, vlaga 52-odstotna, nebo pooblačeno, dežja je padlo 1,2 mm, veter 15 km na uro južovzhodnik, morje rahlo razgibano, temperatura morja 21,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 7. julija 1978 so se v Trstu rodili 4 otroci in je umrlo 14 oseb.
RODILI SO SE: Francesca Sfrago, Chiara Pelli, Tiziana Tramontini, Daniela Scarpa.
UMRLI SO: 64-letni Giuseppe Giorgi, 57-letni Vittorio Franceschini, 50-letni Giulio Bosazzi, 81-letni Giacomo Ferreri, 90-letna Bianca Bruna, 85-letna Giovanna Lenardon vd. Salvagno, 82-letni Paolo Favento, 74-letni Oscar Rossi, 82-letni Giuseppe Rosani, 65-letni Carlo Kaucic, 71-letni Mario Tossutti, 76-letna Anna Sofia Prister pr. Zolia, 79-letni Santo Fontanot, 69-letni Matteo Cherbava.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Dnevno XX Settembre 4, UL Bernini 4, UL Commerciale 26, TRG XXV Aprile 6.
(od 8.30 do 13. ure in od 16. do 20.30)
UL Settefontane 39, TRG Unità 4.
NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
UL Settefontane 39, TRG Unità 4.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba za zavarovanje INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef. št. 732-627.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčin: tel. 211-001; Trusek: tel. 225-541; Božje polje Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sečjan: tel. 209-197; Zavrje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

Gledališča

V Rossettiju bo danes, 8. julija 1978, ob 21. uri opereta «Izgubljena ženska» Giuseppea Pietrija. Režija Gino Landi, scena Pasquale Grossi, orkester bo vodil dirigent Dario Indrigo. Med drugimi nastopajo tudi Evelina Sironi, Giorgio Valletta, Daniela Mazzucato, Aurora Banfi, Sandro Massimini in Pietro Nuti. Prodaja vstopnic pri osrednji bl

PRIBLIŽUJE SE VRIHUNE POLETNE SEZONE

V avtokampih tržaške pokrajine letos vse več domačih turistov

Veliko število Tržčanov preživlja počitnice v sesljskem avtokampu
Letos več poljskih in čeških turistov - Rulotka postala pravi poletni dom

Čas počitnic in dopustov je tu. Mnogi so si že pred časom izbrali kraj dopusta in si začrtali program bivanja, nekateri so še neodločeni, kam, mnogo pa je tistih, ki si dopusta ne morejo privoščiti ali pa ga preživijo na poseben način. Mislimo predvsem na tiste Tržčane, ki iz različnih razlogov preživljajo dopust kar v domačih avtokampih. Takih "turistov" je pri nas v zadnjih letih vse več, kar potrjuje tudi večja prodaja rulotk v naši pokrajini. Velik del površine avtokampov od Sevljana do Milj je letos namenjen prav Tržčanom, ki so parkirali tam svoje rulotke že aprila in jih bodo pustili na kraju do septembra, tako da je za mnoge rulotka postala pravi poletni dom.

S prihodom velikega števila mestnih turistov so se lastniki avtokampov, kolikor jih je v naši pokrajini, vendarle odločili in sedaj lahko upajo na boljše čase. V nasprotnem primeru bi naši avtokampi poslovali skrajno nerentabilno, nekateri pa bi bili primorani celo zapreti.

Po podatkih, ki jih je posredovalo deželno odborstvo za turizem, je v avtokampih tržaške pokrajine prostora za več kot 3000 sotorov ali rulotk. Dopust v avtokampu je v primeru z bivanjem v hotelu ali poletniškim domu cenejši, gotovo pa uživa turist v avtokampu manj udobnosti. Danes pa so avtokampi vendarle opremljeni z vodno in električno napeljavo, nekateri pa imajo tudi okrepčevalnico, trgovino in celo bazen, tako da ima gost na razpolago vse najnujnejše usluge, da mu ni treba za vsak nakup v mesto ali bližnja naselja.

Zemljepisna lega naše pokrajine ne dopušta, z izjemno Sevljana, da bi predvsem tuji turisti v celoti pri nas preživljali svoje počitnice. Svojevrstni značaj tranzitne cone, ki ga ima naše mesto, daje pečat vsega turističnemu poslovanju, vseh tistih, ki prihajajo v avtokampe, Sevljski avtokamp "Mare Pineta", ki sprejme nad 1200 sotorov, je mogoče edini, v katerem se tuji turisti v večjem številu ustavljajo in preživljajo večji del svojih počitnic. Po ukinitvi avtokampa v bližini kopališča "La Caravella", ki je bil največji v naši pokrajini, Med večje spada tudi tisti v Lazaretu, ki sprejme nad 700 sotorov. Manjši avtokampi pa so še v devinsko-nabrežinski občini (dva) in v kampingu pri Obelisku; izrazit značaj tranzitnih avtokampov pa imata dve strukturi pri Fernetičih. Mednarodni prehod jima odpira dobre možnosti poslovanja, saj v njih prenočijo tudi turisti, ki so namenjeni v Jugoslavijo in pa soferji to-

vornjakov, ki se ustavijo ob meji. Njihovo bivanje v avtokampu pa se omejuje le na en ali največ na dva dni.

Turistična sezona doseže pri nas višek julija in avgusta, s poslovanjem naših avtokampov v maju in juniju pa ne moremo biti zadovoljni in ni niti ne optimisti za letošnje poletje. Razni vzroki, predvsem slabo vreme, so botrovali, da se je letos manj turistov, namenjenih v Jugoslavijo, ustavilo pri nas. To potrjuje tudi dejstvo, da deluje večina naših avtokampov trenutno s polovično zmogljivostjo. Med tujimi turisti je letos največ Nemcev, Avstrijcev in Nizozemcev. Novost predstavlja večje število Poljakov in Čehov, nekaj pa je tudi jugoslovanskih turistov, ki so se odločili preživeti počitnice v Sevljanu.

Cene v avtokampih v letošnji sezoni niso očitno nižje, kar je na osebno dnevno, približno isto vsoto je

treba pristeti za rulotko ali šotor, za parkiranje avtomobila v notranjosti avtokampa pa je treba plačati 500 lir. Za posebne usluge, kot n.p.r. dobavo plina, je treba plačati dodatno vsoto, medtem ko je v mnogih avtokampih bivanje otrok do šestega leta starosti brezplačno. Posebnih zakonov ali pravil, ki bi urejali cene, doslej še ni, je pa v študiju poseben deželni zakon o avtokampih, ki bi enotno uredil njihovo poslovanje in cene.

Še precej monotonno življenje v naših avtokampih so v teh letih razvili mestni turisti, ki za bivanje v avtokampih plačujejo celo sezonske družinske abonmaje. Šotori tujih turistov počasi odstopajo svoja mesta rulotkam domačih turistov, tako da nekateri lastniki avtokampov in turistični operaterji že razmišljajo, kako opremiti avtokampe tržaške pokrajine izključno za rulotke.

NA TRŽAŠKEM VELESEJMU

Danes začetek pokrajinskega festivala «Unità in Dela»

Bogat kulturni spored - V četrtek zanimiva okrogla miza o odnosu med slovensko in italijansko kulturo

Tržaška avtonomna federacija KPI prireja letos že tretjič zaporedoma v prostorih tržaškega velesejma pokrajinski festival «Unità in Dela». Uradna predstavitev festivala, ki se bo začel danes in se bo zaključil 16. julija, je bil včeraj na tiskovni konferenci, na kateri so priredili orisali časnikiarjem pomen festivala, posebno v današnjem političnem momentu.

Prireditelji so letos posvetili posebno pažnjo aktualnim problemom, ki neposredno zadevajo naše mesto in našo stvarnost in prav v zvezi s tem so v celotnem okviru festivala na sporedu zanimive okroglice mize in debate. V ponedeljek bo na programu okrogla miza o perspektivah Trsta po upravnih volitvah, na katero je KPI povabila vse politične sile, ki delujejo v našem mestu, seveda z izjemo fašistov. V torek bo na sporedu debata o zanimivi problematiki zasebnih radijskih postaj, ki jih je pri nas še precej, medtem ko bo naslednji dan razprava o zaščiti okolja, ki jo bo sta vodila posl. Alborghetti in prof.

Costa. Posebno zanimiva bo za nas Slovence okrogla miza o odnosu med slovensko in italijansko kulturo, ki bo v četrtek, medtem ko bo v petek sen. Urbani obrazložili stališče KPI glede razvoja tržaške univerze. Ciklus okroglih miz se bo zaključil v soboto, ko bo na sporedu srečanje, na katerem bo tekla razprava o problematiki družinskih posvetovalnic in o uresničevanju v našem mestu zakona o splavu. Naj omenimo, da bo v okviru festivala verjetno delovala tudi eksperimentalna družinska posvetovalnica, ki bo nudila predvsem ženskam vse potrebne informacije o svojem delovanju.

Med ostalimi točkami bogatega programa bi posebno omenili nastop TPEZ, ki bo danes zvečer ob 21. uri in na nastope folklornih skupin iz Sovjetske zveze, Jugoslavije in pa naše «Stu ledi». Glasba bo imela tudi letos na festivalu posebno mesto, saj so organizatorji povabili več znanih ansamblov, med katerimi so Stormy Six, New Emly Jazz Orchestra in drugi. Medtem ko je v sredo nastopili tudi moški pevski zbor Vesna iz Kriza. V nedeljo, 16. julija bo zaključil dan festivala in politično zborovanje, na katerem bo govoril tudi član vsedržavnega vodstva KPI. V okviru festivala bo tudi zelo zanimiva razstava slovenskih in italijanskih knjig. Kot za nimovost naj omenimo, da je pri prireditvi tega festivala sodelovalo kar 450 partijskih aktivistov, približno isto število ljudi pa bo ves teden skrbelo, da bo pokrajinski festival «Unità in Dela» kar najbolje uspel.

Kako je s honorarji za skrutinatorje

Vse osebe, ki je bilo zaposleno na volilnih sedežih ob priključitvi referenduma 11. in 12. junija ter ob priključitvi deželnih, občinskih in rajonskih volitev 25. in 26. junija, ki ni vedlo davčne karakteristične številke (codice fiscale) na formularji za prejem honorarja, naj jo čim prej javi tržaški občini, in sicer v sobi št. 249.

Kdor pa je še nima, jo mora za prositi na tržaškem davčnem uradu in jo nemudoma posredovati omenjenemu občinskemu uradu.

Dežela za preklie prometne takse v Avstriji

Včeraj se je sestel deželni odbor, kateremu je odbor za promet Cocianni poročal o protestnem gibanju mednarodnih avtoprevoznikov, ki so kakor znano zaustavili promet ob avstrijski meji zaradi nove prometne pristojbine, s katero je avstrijska vlada obremenila promet s tovornjaki. Po poročilu je odbor sklenil zahtevati od osrednje italijanske vlade nujen ukrep. Vlada naj bi zahtevala takojšen preklie avstrijskega sklepa o uvedbi pristojbine. Prihodnji teden bi se morala sestati italijansko - avstrijska komisija za promet. Deželni odbor v tej zvezi meni, da bi bilo treba že napovedan sestanek odložiti na poznejši čas.

Nov sedež za beneške izseljence v Laganu

Pred dnevi so v Laganu v Švici odprli nov krajevni sedež Zveze slovenskih izseljencev iz Beneške Slovenije. Na odprtju, prisotna sta bila tudi predstavnik predsedstva zveze Ferruccio Clavara in Valentin Noacco, je spregovoril pobudnik za novi sedež Pio Cengic, ki so ga na koncu srečanja tudi izvolili za predsednika sedeža. Clavara in Noacco pa sta prisotnim orisala cilje in namen Zveze slovenskih izseljencev ter osvetlila nekatere zakone, ki jih je dežela Furlanija Julijska krajina odobrila v prid izseljencem.

Za večino je bilo dovolj razprave v komisiji za regulacijski načrt

Za resolucijo sta glasovala PLI in MSI, proti so bili KD, PSDI, PRI in KPL, vzdržali so se svetovalci PSI in SSK - Razprava o varianti v občinskem svetu še ta mesec?

Z večino glasov je goriski občinski svet sinoči zavrnil resolucijo, ki jo je 18. maja letos predložil liberalni svetovalec inž. Fornasir in zahteval, da bi moral občinski odbor spet sklicati posvetovalno komisijo za revizijo regulacijskega načrta in ji nuditi dokončna stališča in načrt obeh revizij. Še preden pride do razprave v občinskem svetu, da bi bili dobili vsi svetovalci resnično in polno tehnično sliko o tej reviziji. Proti tej resoluciji so glasovali svetovalci treh sredinskih strank, KD, PSDI in PRI, pridružili so se jim tudi svetovalci KPI. Za resolucijo so poleg liberalcev glasovali trije fašisti. Vzdržali pa so se svetovalci PSI in SSK. Glasovanje je bilo nominalno.

Razprava o resoluciji je bila precej razvejana in je najbrž že v obrisih pokazala kakšno bo stališče strank v občinskem svetu, ko pride do razprave o tem vprašanju. Skoraj vsi svetovalci, ki so posegli v diskusijo, so poudarili, da je bilo delo te posvetovalne komisije zelo pomanjkljivo. To so močno poudarili Fornasir (PLI), Waltritsch (PSI), Paulin (SSK), Druface (PRI), Cocani (KPI) in tudi sam Tuzzi (KD). Fornasir je zato poudaril, da gre v resnici za nov regulacijski načrt in ne za varianto, da je občinski odbor v zadnjih dneh spreminjal nekatere prvotno predlagane spremembe, da so nekateri že vnaprej znali, da kakšnih sprememb bo prišlo in da so na vidiku nekatere spekulacije. Navezal se je tudi na ostavko treh zastopnikov združenih arhitektov, inženirjev in geometrov, ki so se odslovili, ker niso mogli dati nasvetov odboru in načrtovalcu.

S svoje strani je Paulin (SSK) dejal, da je bilo delo komisije pomanjkljivo in da odbor in načrtovalec sploh nista upoštevala vloženih predlogov. Waltritsch (PSI) je s svoje strani obsodil odbor, ker ni v zadostni meri upošteval mnenja rajonskih konzult, sindikatov, slovenske konzulte in prav tako članov komisije in da so o varianti razpravljali v nekaterih političnih strankah, ki so bile na tak ali na drugačen način povezane z ekipo strokovnjakov in z odborom, še preden je prihajalo do razprave v posvetovalni komisiji. Cocani (KPI) pa je bil mnenja, da je prišlo do koristnega sočuenja med upravo in rajonskimi konzultami in da tudi v komisiji je bila zelo koristna debata. Obsodil pa je odbor, da ni delal variante v razpravo, že to je bila izdela pred nekaj meseci in da se z razpravo naše odlaš.

Odborniku Zucaliju in županu pa ni bilo kritike všeč. Poudarila sta, da ima dokončno besedo o tem vprašanju občinski svet, da ni imela komisija odločujočega značaja in tudi da bo prišlo do razprave v občinskem svetu čimprej. Kdaj, ni znano. Po diskusiji so svetovalci resolucijo zavrnili, tako kot smo poročali v začetku našega članka.

Na šolskem skrbnistvu v Gorici je na ogled ministrstva okrožnica št. 6300 z dne 23. 6. 1978, v kateri so določila o delovanju ljudskih šol in vzgoje za odrasle v šolskem letu 1978-79 in v letu 1979.

Shod o reformi javne varnosti

Pokrajinsko tajništvo sindikalne federacije CGIL, CISL, UIL ter vodstvo sindikata policije vabita vsa tajništva sindikalni strok, conski svet in tovarniške svete na shod, ki bo v ponedeljek, 17. julija ob 14. uri na sedežu kovinarske zveze v Trzinu. Na dnevnem redu bo reforma javne varnosti ter demilitarizacija in sindikalizacija korpusa javne varnosti. Sestanka se bo udeležili

Informacije SIP naročnikom

RAZDELJEVANJE NOVIH TELEFONSKIH IMENIKOV

Te dni se je začelo razdeljevanje izdaje 1978/79 Uradnega telefonskega imenika za gorisko, pordenonsko in videmsko pokrajino.

Sporočamo naročnikom, ki bi želeli dostavo novega telefonskega imenika na dom, da bo, kot običajno, pooblaščen raznašalec zamenjal stari imenik z novim.

Naročniki, ki se nečejo poslužiti te usluge, bodo lahko dvignili nove telefonske imenike v komercialnih uradnih družbe SIP, tako da bodo vrnilli stari imenik in priložili poseben potrdilo, ki jim ga je izdal pooblaščen raznašalec.

Naročniki se naprošajo, da vrnejo stari imenik, zato da se odpravijo iz obkta neažurnosti imeniki, ki lahko povzročijo zmešnjavo in ustrezne nevednosti uporabnikom zaradi visokega odstotka sprememb, ki jih vsebuje nova izdaja v primerjavi s prejšnjo.

Skupno z imenikom, ki je popolnejši z ozirom na prejšnje izdaje, bo razdeljen še nov seznam karakterističnih števk za avtomatske medkrajevne pogovore, kateri vsebujejo polj karak-

terističnih števk vseh italijanskih občin se karakteristične številke najavnejših krajev raznih evropskih držav, s katerimi je bila že ali pa bo v kratkem vzpostavljena avtomatska služba.

Opozarjamo, da naročniki niso dolžni pooblaščenim raznašalcem dati nikakršne nagrade, kajti v primeru sprejema imenika se bo ustrežna cena usluge v višini 350 lir + IVA pristela telefonski naročniki.

Družba SIP se vnaprej zahvaljuje za sodelovanje in prosi, da se morebitne pomote ali kakršnakoli slabo opravljena služba sporočijo na št. 187.

SIP

SOCIETÀ ITALIANA PER L'ESERCIZIO TELEFONICO

ZAVRNJENA RESOLUCIJA LIBERALNEGA SVETOVALCA

Maturantski izlet po Jugoslaviji

Letošnji maturantski izlet po Jugoslaviji bo trajal teden dni in se bo pričel 21. julija. Na sestanku odbora Sindikata slovenskega študentstva in organizaciji tega izleta ter osvojili načelo, da bodo poslej izlet za slovenske goriske študente prirejali vsako leto, medtem ko so ga poprej prirejali vsaki dve leti. Prejšnja leta so se izleta udeleževali študentje zadnjega in predzadnjega razreda, od sedaj dalje pa bo samo za maturante. S trgovskega zavoda «Vnan Cankar» se bodo izleta udeležili absolventi tretjega razreda. Izletniki se morajo zbrati na

jugoslovanski strani mednarodnega mejnega prehoda, v Rožni dolini, od kod bodo krenili ob 7. uri po jugoslovanskem času. Sindikat vabi profesorje, naj se pridružijo izletu. Potrebujemo namreč še dva spremljevalca.

URESNICITI OSIMO Sprejeta zahteva svetovalca Del Bena

Poročali smo, da je socialistični svetovalec Mario Del Ben na prejšnji seji goriskega občinskega sveta predlagal, naj bi ta svet zavzel odločno stališče v prid osimskemu sporazumu. Župan De Simone je Del Benovo priporočilo sprejel in že danes jutraj bo prvi sestanek s tajniki strank in zastopniki skupin ustavnega loka.

Počitnice v poletnem središču

Poletno središče — nova pobuda na vzgojnem področju, ki je naletela na ugoden odziv. Vsak dan se v dijaškem domu zbere nad petdeset otrok različnih starosti iz mesta in bližnje okolice, ki se ob pomoči vzgojiteljev ukvarjajo z najrazličnejšimi dejavnostmi, od risanja, modeliranja do gradnje lesenih konstrukcij. Vzgojitelji posvečajo največjo pozornost jezikovnim vzgoji, saj se otroci ob igri - delu inzmogode naučiti pravih jezika izražanja in novih besed. Včasih je namesto igre na vrti predvajanje filma, poslušanje plošč, razdaja televizije. Skratka, otroci so na tvojstranski počitnicami navdušeni, kar je spodbuda, da bo poletno središče odprlo vrata tudi prihodnje leto in morda za daljši čas.

V avgustu kongres profesorjev esperanta

Esperantisti pripravljajo v Gorici v dneh od 19. do 27. avgusta, 12. mednarodno konferenco ILEI, t.j. združenja profesorjev esperantskega jezika. V tem združenju so vključeni profesorji esperanta iz 45 držav sveta. Pred nekaj dnevi se je v našem mestu sestel pripravljalni od-

bor, ki skrbi za organizacijo tega srečanja. Napovedujejo, da bo delo kongresa zelo razvejano, na njem bodo poročali strokovnjaki iz raznih držav. Med temi omenjajo profesorja, na budimpeštanski univerzi Izstavnica Szabhejly, Nemca prof. Somabenda, Danca prof. Thunaja, Italijana prof. Dancinjo.

Uradni jezik na kongresu bo seveda esperanto, delovala pa bo tudi služba prevajanja v italijanski jezik. V okviru kongresa bodo 22. avgusta priredili javno razpravo o pogojevanju esperanta v šolah, na katero že sedaj vabijo učitelje in profesorje.

Kongres bodo svečano odprli v auditoriju 20. avgusta. V okviru praznika bodo imeli tudi nekaj kulturnih prireditev. Kot smo izvedeli, bodo na čast kongresistom priredili tudi koncert raznih zborov, med temi bo tudi slovenski zbor «Andrej Paglavac» iz Podgora.

Turistične informacije pri sindikatu CGIL

Delavska turistična ustanova (C.T.I.), ki deluje pri sindikalni organizaciji CGIL s sedežem v Drevoredu 24, maja 1. ter pri CGIL v Trzinu, 25. aprila 34, postreže turistom, ki ga to zanima, s turističnimi informacijami. ETLI prireja počitnice za upokojece ob morju in v hribih, potovanja za mladino in študente, turistična potovanja v SZ, Indijo in Afriko. Ker nima pridobitniškega značaja, uveljavlja zelo ugodne tarife. Sprejema nadalje prijave za zdravljenje z «gerovitalom» v Romuniji ter za turistična potovanja v socialistične in druge evropske države.

Delitev sredstev goriskega sklada

Upravni svet goriskega sklada (razširjeni odbor trgovinske zbornice) je na svoji zadnji seji prejel obračun predlanskega leta in letošnja predvidevanja. Lani so iz sredstev goriskega sklada namenili dve milijardi in dvesto milijonov lir ne katerim javnim ustanovam, ki so ta denar potrebovale za gradnjo nekaterih infrastrukture. To so konzorcij goriske industrijske cone, trgovinska zbornica, pristaniška ustanova v Trzinu, goriska občina in konzorcij tržaške industrijske cone. Tudi letos bodo imeli na razpolago približno 2.200 milijonov lir. Kako porazdeliti letošnje sklade, bodo se razpravljali.

Za varnost v prometu v poletnem času

Goriska prefektura se obrača na vse prebivalstvo s pozivom na nevarnost na cestah v poletnem času, ko se kretajo tisoči tujih avtomobilov. Vse to zahteva seveda večjo pazlji-

ZA ODPRAVO POSLEDIC POTRESA V ŠTEVERJANU

Deželna denarna sredstva za dograditev županstva

Olajšave tudi pri odplačevanju dolga v višini 140 milijonov lir za dograditev celodnevne šole

Deželno odborstvo je občinski upravi v Števerjanu sporočilo, da so upoštevali njeno prošnjo ter jo vključili v seznam upravičencev do javnega prispevka za odpravljanje posledic potresa. Občina Števerjan je v goriski pokrajini namreč tista, ki ima v tem pogledu največ pravice, da je deležna teh ugodnosti, saj je bilo v tem kraju poškodovanih več hiš.

V skladu s sporočilom, ki ga je poslal deželni odbornik za javna dela Rigutto, bo občina Števerjan prejela prispevek za razširitev pokopališč v Števerjanu in na Jazbinah ter za popravilo županstva, ki ga že dolgo let ne uporabljajo, ker so se dela pri nadzidavi in urejitvi njegove notranjenosti ustavila ter so občinske urade prenesli v prosvetni dom.

Deželno odborstvo za finance je v okviru svojih posegov v korist javnih ustanov sklenilo zvišati delež k obrestni meri na posojila. Med občinami, ki bodo deležne te

ugodnosti, je tudi Števerjan. Občinska uprava je namreč zaprosila za posojilo v znesku 140 milijonov lir, da bi dogradila celodnevno šolo. To posojilo, ki ga je prejela po 7 odstopih, so ji odobrili. Dežela je svoj delež najprej zvišala za 3 odstotke, pred kakšnim mesecem pa je primaknila še dve točki, tako da se je njen prispevek zvišal na pet. To pomeni, da bo občina Števerjan, ki je posojilo prejela po nekaj več kot 14 odstotkov, dejansko plačevala za to posojilo nekaj več kot dva odstotka, vse ostalo pa javne ustanove. Gre za pomembne prispevek, brez katerega bi se težko odločili, da bi jih ne občine lahko zgradile tako potrebne javne objekte. Podobne prispevke so prejele še nekatere občine na Gorškem, ki so se zadolžile, da bi zgradile šole in športne objekte. Tovrstni deželni poseg, ki se nanaša na posojila javnih ustanov, najela po 4. oktobru 1976, ima za cilj odpravo hude gradbene krize, ki se zaradi pomembne proizvodnje vloge gradbišča pozna tudi na drugih sektorjih.

Še nadalje zaprta cesta Bračan-Dolenje

Pokrajinska cesta Bračan - Dolenje, ki je že skoro mesec dni zaprta zaradi popravilnih del, bo zaprta še do 10. avgusta. Odločbo v tem smislu je podpisal predsednik komisarske uprave na goriski pokrajini. Na prvem odseku te ceste namreč zajezujejo plaz.

Koncerti

V goriskem auditoriju bo drevi ob 21. uri koncert godbeno-vokalne skupine «Hortus musicus» iz Celovca. Izvedli bodo madrigal Orazia Vecchia «Amfiparnas».

Razna obvestila

Doberdolsko županstvo sporoča, da je v teku vpisovanje za dnevno kolonijo Zarette v Trzinu, ki bo od 14. avgusta do 2. septembra. Starši, ki želijo prijaviti svojega otroka, naj to storijo čimprej. Županstvo tudi sporoča, da imajo še nekaj prostih mest v obmorski otroški koloniji za deklice. Zainteresirani starši naj se čimprej zgledajo na županstvu.

Kino

Gorica

CORSO Zaprt.
MODERNISSIMO Zaprt.
VITTORIA 17.00-22.00 «Sexi jeans».
Terel Mauri in S. Stevens.
VERDI 17.45-22.00 «Certi piccolissimi peccati». G. Rocaforte in C. Brassure.

Trst

FRINCIP 18.00-22.00 «Duello al sole».
EXCELSIOR 18.00-22.00 «Il bandito e la madama».

Nova Gorica

in okolica
SOCA «Potovanje preklethi» — ameriški film ob 18. in 20. uri.

SVOBODA «Poročilo o umoru» — ameriški film ob 18. in 20.30.

DESKLE «Umor v gradu Hubertus» — ameriški film ob 19.30.

DEŽ RNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Alesani, U. Carducci, 38, tel. 2-68.

DEŽURNA LEKARNA V TRZINU

Danes ves dan in ponoči je v Trzinu dežurna lekarna Rismondo, U. Enrico Toti, 52, tel. 72701.

S SEJE OBČINSKEGA SVETA V DOBERDOB

Poimenovanje šol v Jamljah in Dolu po Grudnu in Kosovelu

Občinska uprava je naročila Slovenskemu raziskovalnemu inštitutu raziskavo za postavitev enotne srednje šole v Doberdobu

Med pomembnejše točke včerajšnje občinskega sveta v Doberdobu sodi šolska problematika. Enodolno so sprejeli sklep, da se poimenuje osnovna šola v Jamljah po pesniku Igorju Grudnu. Osnovna šola v Dolu pa naj bi nosila ime pesnika Srečka Kosovele.

Svet je tudi pretrpel problematiko ustanovitve enotne srednje šole v Doberdobu. Ta šola naj bi sprejela dijake iz doberdolske občine, z Vrha, ki sicer spada pod občino Sovodnje in z Laškega. V tem okviru je občinska uprava sklenila, da bo naročila Slovenskemu raziskovalnemu inštitutu raziskavo o možnosti ustanovitve šole, kakor tudi perspektive, ki bi jih imela ta šolska ustanova na tem področju. Raziskava naj bi tudi posvetila posebno pozornost Slovincem, ki živijo v sosednjih vaseh tržaškega okoliša. Iz teh vasi namreč že vozi slovenske otroke v vrtec in osnovno šolo v Doberdobu. Pred nedavnim je občina Ronke zaprosila za odprtje slovenskega otroškega vrtca, za katerega je prijavljeno 23 slovenskih malčkov. Raziskovalci SLORI-ja naj bi odgovorili, kakšen je trend števila nižješolcev v teh krajih, kakršni

stroški bremenijo starše, ki pošiljajo svoje otroke v Gorico, itd. Ves ta material bo občina priključila prošnji za odprtje enotne nižje srednje šole, ki jo bo naslovila dežela.

Manjšina v skupščini je izjavila, da načelno nima nič proti raziskavi, vendar se zavzema za konkretnije rešitve: za čim hitrejšo odprtje šole, zaradi tega so se glasovanja vzdrlžala.

Z glasovi opozicije in vzdržanjem manjšine je bilo tudi odobreno delo komisije, ki skrbi za razdeljevanje sredstev, namenjenim srednješolcem. Letos so razdelili 2.360.000, milijon od te vsote je prispevala občina, ostalo pa je dodelila dežela. Podžupan Marijo Lavrenčič je nato orisal lankosletno pobudo občine, da bi pri skrbnih brezplačnih knjigah vsem srednješolcem. Ta pobuda po njegovem mnenju ni dosegla zaželenega zmanjšanja, ker precej staršev se ni odzvalo na vabilo občine, naj dajo na razpolago rabljene knjige. Prav tako letos je občina poslala vabilo vsem staršem in upa, da bo odgovor številnejši, v nasprotnem primeru bodo to pobudo opustili.

VASKI ODBOR

organizira danes, 8., in jutri, 9. julija, na vrtu «Gospodarske zadruge» v Bazovici

ŠAGRO

Za ples bo igral ansambel SUPERGROUP.

Specialitete na žaru in dobro vino.

PD SLAVEC IN MLADINA IZ RICMANJ IN LOGA
PRIREDITA

8., 9. in 10. julija tradicionalno

ŠAGRO

DANES, 8. julija:
ob 19. uri: odprtje kioskov
ob 20. uri: koncert pevs

KDAJ IN KAKŠNE KNJIGE KUPIMO DVELETNEMU OTROKU

Važnost pravilne izbire slikanic za bogatenje otrokovega besedišča

Ilustracije morajo ponazarjati predmete iz najbližje otrokove okolice - Slikanice naj bodo pobarvane z osnovnimi barvami, ker bo taka podlaga močnejše poudarjala vsebino

Prvo slikanico damo otroku med 12. in 18. mesecem. V tem razdobju je otrokovo psihofizično zorenje zelo mnogotrančno: postavi se na noge, nauči se hoditi in kar je še posebej važno, otrok začne govoriti. Besedni zaklad se mu v tem razdobju bogati od prvih treh besed pa vse do prek 200 besed, s katerimi zna poimenovati posamezne stvari in predmete. Na kratko, v drugem letu življenja zraste otrok v majhnega človeka. Če hočemo njegovo zorenje pospešiti se mora njegovo najbližje človeško okolje pretehtano ukvarjati z njim, k čemur spada tudi pravilna izbira igračk in prvih slikanic, ki pomagajo otroku pri prvih poskusih oblikovanja zlogov in besed.

V prvi slikanici naj bodo uporabljene stvari, ki jih otrok lahko prepozna in razume, postopoma se jih nauči imenovati, šele kasneje pa jih med seboj povezuje. Ko izbiramo prvo slikanico, storimo najpogostejše napake, da kupujemo iste slikanice, ki so namenjene starostnikom likovni okus že v najmlaj-

rejšim otrokom, recimo z ilustracijami pripovedne vsebine ali zgodbe. Tega pa doleten otrok ne more razumeti, zato mu je nerazumljiva tudi vsa ilustracija. Če želimo, da otrok zares spozna in osvoji prvo, njemu namenjeno slikanico, moramo nasekati zbirati med ilustracijami, ki so že prodirle v otrokovo interesno krogo. To so predmeti življenjskega pomena (hrana, obleka), lahko so predmeti iz otrokove najbližje okolice (miza, stol, postelja), lahko pa tudi predmeti iz otroških iger, igrače, s katerimi se ta čas igra. To so žoga in razni predmeti, ki jih lahko vlačijo za sabo.

Takrat, ko damo otroku prvo slikanico, se je že spoznal z igračami in se naučil razumeti z njimi. Prvo slikanico bo sprejel kot novo vrsto igrače. V začetku verjetno ne bo niti opazil, da je predmet naslikan in ne resničen. Še precej časa bo minilo, preden se bo otrok naučil imenovati posamezne barve, brez dvoma pa ga barva privlači. Živi osnovni toni rdeče, rumene, modre in zelene barve pritegujejo otrokovo pozornost na naslikani predmet in mu tako pomagajo, da si ga zapomni. V tej dobi pa otrok ni sposoben razumeti celotnosti naslikanega dogodka, vesel bo že, če mu bo uspelo spoznati posamezni lik ali predmet. Zato je priporočljivo, da slika predmeta napolni vso stran slikanice, da bo slika dovolj vidna in se bo otrok na ta način naučil gledati slike. Važno je tudi to, da na naslikanih predmetih izpuščamo vse nepotrebne podrobnosti, saj samo preobremenjujejo otrokovo psiho in jo zavirajo pri ustvarjanju pojmov, zraven tega pa vodijo v likovni neokus. Zelo je važno, da so posamezne značilne podrobnosti naslikane bolj ali manj poudarjene, mogoče celo v nesorazmerju s celotno risbo (na primer briki in rep pri mački), ker so sestavni deli pojmovanja posameznega lika ali predmeta. Ne slepimo se, če da otrok v tej najmlajši dobi še ne opazi izraza ali vida. Tako kot zna prebrati materino razpoloženje z njenega obraza, prav tako bo kmalu odkril izraz tudi na sliki. Ker delovanje barve izrazito privlači pozornost na vsebino, je priporočljivo, da bi podlaga ilustracije ne bila bela, ampak prav tako pobarvana z osnovnimi barvami, ker bo taka podlaga močnejše poudarila vsebino, naslikano v eni ali več komplementarnih barvah. Tej vrsti slikanic besedišče ni potrebno, saj bo vsebino tako in tako razložil roditelj v skladu z otrokovimi sposobnostmi. Če želimo razvijati ših dneh, mu moramo tudi v tej prvi življenjski dobi in ob prvem

srečanju s sliko nuditi kar najboljšo iz območja likovne umetnosti. Glede oblike prve slikanice lahko ugotovimo, da otroka pri prvih poskusih »branja« moti zaprt oblik, saj se nima dovolj razvile fine motorike, oziroma gibljivost prstov. To pa ne pomeni, da ne bo že spretnosti prav kmalu pridobil. Praksa je pokazala, da je najprimernejša oblika prve slikanice tako imenovana oblika »charmonike«, ali kot strokovno pravimo leporelo slikanica. Vsebuje 6-10 strani, ki so sestavljene tako, da se lahko razpotegnejo in zložijo in je vsaka stran zase likovna celota. Taka slikanica je poslikana z obeh strani. Po obliki je primerna tudi za otrokovo igranje, ki je v tej dobi najbolj pomembna dejavnost. Otroku bo svojo prvo slikanico z veseljem prenašal, jo metal iz posteljice ali stajalce, jo postavil o krog sebe kot hišo itd.

Velikost prve slikanice naj bo

primerna prijemu otrokove ročice, najbolje, da je visoka približno 8 cm. Druga primerna višina leporelo slikanice je med 15 in 20 cm; risba na kvadratni ali pravokotni plošči te velikosti je optimalno prilagojena otrokovemu vidnemu polju v tej starosti. Te mere se popolnoma ujemajo z velikostjo igrač, ki jih pripravljajo za otroke od 12 do 24 mesecev. Leporelo slikanica z besedilom in prizorom na posamezni strani je zgrešila namen, kajti tedaj, ko otrok že razume tako ilustracijo in zna obnoviti tekst, želi že »pravno« knjigo. Prava knjiga v tem primeru pomeni knjigo, kakršno uporabljata otrokova mama in oče. Po drugem letu življenja se namreč pri otroku začne doba izrazitega posnemanja. Zda pa nastopi čas, da otroka s privlačno in kvalitetno vsebino pritegnemo h knjigi do konca življenja.

Nabrežinska obala

NEVZDRŽEN RAZVOJ GOSPODARSTVA NA CELINI KENGURUJEV

EGS je spodjedla korenine avstralskemu kmetijstvu in sprostila sile za izkoriščanje rudnih bogastev

Največje svetovne rezerve urana - Skomine 150.000 domorodcev po pravičnejši razdelitvi ogromnega naravnega bogastva

Pred več kot 20 leti je veliko število Tržačanov zapustilo svoje rodno mesto ter se napotilo v daljnjo Avstralijo, kjer se danes mnogi živijo in kjer živijo njihovi sinovi in hčere, ki so se prav gotovo v glavnem že prilagodili razmeram tamkajšnjega življenja. Toda od takrat je minilo že četrto stoletje in tudi Avstralija ni danes več tisto, kar je bila ob njihovem prihodu, tudi tam se je življenje spreminjalo in se še spreminja z bliskovito naglico. Vprašanje je tudi, če bi se danšnja kmetijska in izseljenici utegnili odločiti za naseljevanje na drugem koncu sveta - v teh novih razmerah.

Avstralija je pravzaprav celina, saj ima skoraj tolikšno površino kot Združene države Amerike. In vendar živi na njej samo 14 milijonov prebivalcev, toliko kot na Holandskem. Skoraj polovica pa živi v treh pristaniščih, oziroma v njihovi bližini: Sydney, Melbourne in Brisbane. Vsega skupaj 11 milijon

nov ljudi živi na ozkem obmorskem pasu v dolžini 3.500 km na jugovzhodu države, ki je bil nekoč pravzaprav angleška farma.

Če se človek sprejema po Camberli, glavnemu mestu Avstralije, se mu zdi, da stara Avstralija še ni izumrla. V mnogih krajih bo našel še tipične zgradbe iz prejšnjega stoletja. Našel bo tudi srednje živinske farme, ki so nekoč predstavljale bogastvo za to deželo. Toda danes se je vse spreminilo. Še pred leti je bilo v Avstraliji 33 milijonov in pol glav goveje živine, danes pa je njihovo število padlo na 29 milijonov. Število kostrunov pa je skokoma doseglo 180 na 130 milijonov v osmih letih.

Kdo je kriv za to stanje in za vztrajno upadanje živinoreje? Avstralci trdijo, da je vsega tega kriva Evropska gospodarska skupnost, zlasti od tedaj, ko se je tej skupnosti priključila tudi Velika Britanija. Čeprav je za vse očitno, da sta prava Velika Britanija in ZRN odgovorni za hude trgovinske primanjuljke Avstralije (okoli 1.900 milijard lir na leto), pa so Avstralci najbolj hudi na Francijo, katere dolžnost, da je glavni krivec nesmiselne kmetijske politike v skupnosti. Avstralski ministri Garland, ki je zadolžen za »posebna pogajanja«, pravi dobesedno: »Če bi mi hoteli poslati junico v Pariz z letalom, in prvem razredu in če bi jo ves čas potovanja napajali s šampanjcem, bi bila ta žival še vedno bolj poceni kot so evropske krave«.

Avstralsci se pogajajo z Evropo, da bi lahko spet prodajali tja svojo živino (ko so bili povezani z Anglijo, so tej državi prodajali vsako leto sto tisoč ton mesa, sedaj pa jih v Evropo pošljejo komaj sedem tisoč, kolikor je pač dovoljeno od EGS), toda do sedaj so prejeli samo obljube. Morda se bo položaj nekoliko izboljšal, ker nameravajo odkupiti od Francije 116 letaj, tipa »mirage«. Ne obstaja pa nobena gotovost, da bi se to udeležilo zgoditi, ter se zato vedno bolj preusmerjajo na gospodarske stike z Amerikanci. Čudno se zdi, da se kaj takega ni zgodilo že v preteklosti, saj so jim edino Amerikanci pomagali tedaj, ko so Japonci leta 1942 bombardirali Darwin. Res pa je, da se je Avstralija vedno čutila bolj evropska.

Gospodarstvo pa ne živi od upani, temveč mora upoštevati tržno stvarnost. Zato se Avstralsci vedno bolj zanašajo na razvoj nekmetijskih dejavnosti. Tu je v prvi vrsti izkoriščanje rudnega bogastva. V zahodni Avstraliji dela s polno paro največji rudnik na svetu, kjer kopljejo železno ru-

do. To je Mount Newman. Zdi se, kot da bi bil človek na Luni. Tja do daljnjega območja je vse rdeče, poleti pa vročina doseže 45 stopinj v senci. Kdor se izgubi v tej puščavi, je obsojen na smrt. Toda ta puščava je zaživelja. Orjaški stroji požirajo hrubovje s tempom 200 tisoč ton na dan. Delo se nikoli ne ustavi, ne ponoči in ne ob nedeljah, železnica, ki je dolga 425 km, povezuje ta orjaški rudnik s pristaniščem Hedland. Po njej vozijo železniški konvoji, ki so dolgi do poldrugega kilometra, sredi pokrajine, kjer še vedno dirjajo kenguriji. V Hedlandu pa drugi orjaški stroji nakladajo rudo na ladje, ki so večina japonske.

Toda Avstralsci se ne zanašajo preveč na japonsko železnico, ki jo uničujejo zaradi neizpolnjevanja preveč rude. Zato rudniki delajo le s 70 odstotki zmogljivosti. Avstralija, ki je bila nekoč le angleška farma, se boji danes, da ne bi postala le rudnik, ki bi zadovoljeval svetovne potrebe po železu, premogu in drugih rudninah, ob malenkostni zaposlitvi delovne sile, saj sta sli po gigantizmu in avtomatizaciji preplavila vse industrijske dejavnosti.

No, potem pa je še vprašanje pridobivanja tekočega plina. V Timorskem morju, na drugem koncu Avstralije, so našli tolikšno zalogo zemeljskega plina, da bodo lahko po letu 1984 zadovoljili vse potrebe zahodne Avstralije ter še izvažali plin v smeri Japonske in ameriške tihomorske obale. Tedaj bodo črpali iz zemeljskih neder vsako leto 6 milijonov in 500 tisoč ton tekočega plina v razdobju 20 let. Sedaj so potrebni le kapitali.

In na koncu obstaja še vprašanje urana. Glede te rudnine se lahko trdi, da Avstralija razpolaga z največjim zakladom. Še pred nekaj leti so Avstralsci, ki nimajo nobenega jedrskega načrta, izkoriščali le 4 majhne rudnike z uranovno rudo, in sicer v korist Velike Britanije, ZDA in Japonske. Sedaj pa so odkrili ogromne zaloge, ki jih cenijo nad 400 tisoč ton.

Ta najdba pa je povzročila v Avstraliji velike razprtije. Leta 1972 so laboristi prepovedali vsako izkoriščanje teh rudnikov, sindikati pa so približi, da ne bodo predelovali niti enega grama rude. Tri leta pozneje pa so laboristi izgubili bitko in Washington je prejel liberalce, da začnejo izkoriščati rudnike. Avstralija je sprejela zahtevo, toda pod pogojem, da izkopani uran ne bo služil v vojne namene. Tudi sindikati so pristali na te pogoje.

Toda s tem se ozračje še ni poparilo.

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Prihranite argumente za odločen trenutek, ki se bliža. Deležni boste iskrenih simpatij.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Vaše pozicije se bodo omajale, če ne boste hitro ukrepali. Uresničenje davne srčne težnje.

DVOJČKA (od 21. 5. do 21. 6.) Znatno neuspeh na delovnem področju, ki je odvisen od prevelike raztresenosti. Nove pobude za bodočnost.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Zastareli program je potreben korektiv. Z majhnim darilom boste zadovoljili ljubljeno osebo.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Odlični rezultati, ki ste jih trdo zaslužili. Izjemoma lahko upoštevate tudi prijateljev nasvet.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Manjše delovne nevednosti, toda vse se bo izboljšalo. S prizadevanjem boste rešili intimen problem.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Vaš finančni položaj je v nevarnosti. Ne izgubljajte časa. V družinskem krogu popolno soglasje.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Izpolniti bo treba obljubo, ki ste jo pred časom dali. Uresničil se bo načrt za potovanje.

STRELEC (od 23. 11. do 22. 12.) Vaša intervencija bo omogočila hitro zaključek dela. Osebnostne probleme boste morali hitro reševati.

KOZOROG (od 23. 12. do 22. 1. 1979.) Nikomur ne izdajajte svojih namenov, sicer boste oskudovali. Ne upravičeno obrekovanje je na vaš račun.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Neizbežni spori zaradi različnega mišljenja med legi. Velik uspeh boste imeli pri igri.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Nudila se vam bo priložnost za povečanje ugleda. V družinskem sporu bo potrebna potrpežljivost.

RADIO VIZIJA

ITALIJANSKA TV		19.00 OBZORNIK
Prvi kanal		20.15 Rianka
13.00 Koncert ob 13. uri:		20.30 DNEVNIK
S. Rahaminov		21.00 »Bajtarja«, TV nadalj.
13.25 Vremenska slika		21.50 Muppet show
13.30 DNEVNIK		22.15 »Ubi me, če me lahko«
13.35 Umetniki danes		Celovečerni film režiserja
13.40 TOFFSY		Buzza Kulika, v glavnih vlogah Alan Alda, Talia Shire, John Helleman in Bernard Hughes.
13.50 Posebna oddaja iz parlamenta		23.50 DNEVNIK
13.55 ZORRO (TV film): »Tatvina v stojarnici«		24.05 Pregled programa
19.45 Almanah. Vremenska slika		Koper
20.00 DNEVNIK		15.00 Tenis
20.40 MILLE E UNA LUCE		17.30 Atletika
21.55 Negro africana		jugoslovanski pokal
Ob koncu DNEVNIK in Vremenska slika		20.30 Otroški kotiček
Drugi kanal		21.15 DNEVNIK
13.00 Dnevnik 2 - OB 13. URI		21.35 GOVORI OBRAMBA: »Tem slabše za Kenny«
13.15 Glasbeno srečanje s Pandemonium		TV film
13.45 DNEVNIK EVROPE		22.25 »Zvita vdova«
15.00 Tenis: posamezno moški		Celovečerni film z Margaretho Lee, Arolom Tierijem in Peppinom De Filippom.
15.15 STRAN UNO		Zagreb
Ponovitev zabavno glasbene oddaje		19.45 »Sodni primer Andrije Buhača«, TV nadalj.
19.15 Izbranje loterije		20.30 DNEVNIK
19.20 Dnevnik - SPORTNE VESTI		21.00 »Murphyjeva vojna«, film
19.45 Dnevnik - ODPRTI STUDIO		23.00 Split 78
20.40 »Marianna«		24.10 Najvažnejša je ljubezen
6. in zadnje nadalj.		SVICA
21.40 Filmi Vasilija Šukšina: »Dva Fjodora«, film		19.15 »Vsak začetek je težak«
Ob koncu Dnevnik 2 - ZADNJE VESTI		TV film
JUGOSLOVANSKA TV Ljubljana		20.10 DNEVNIK
15.00 Tenis: moški posamezno		20.30 Nabožna oddaja
17.30 Državno atletsko prvenstvo		20.45 Risanke
		21.45 »Izziv Angležem«, film

TRST A
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00
7.45 Poletna beleznica; 8.05 Prijateljstvo iz studija 2; 9.05 Z vseh koncev sveta; 9.30 Naš horoskop; 9.45 Ritmična glasba; 10.05 Koncert sredi jutra; 10.30 Kulturno pismo; 11.35 Plošča dneva; 12.00 Glasba po željah; 13.15 S pevskih revij; 13.35 Od melodije do melodije; 14.10 Mladina v zrcalu dana; 14.20 Kje so stiske; 15.35 Glasba z malih in velikih zaslonov; 16.30 Mojstri jazz; 17.05 Orkesteri; 17.15 Orkester Concertgebouw iz Amsterdam; 17.40 Glasbena panorama; 18.05 Južna železnica, radij, igra; 18.45 Vera in naš čas.

KOPER
7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30, 20.30, 21.30, 22.30, 23.30, 24.30
Poročila; 9.32 Emme-elle; 9.00 Z nami je; 9.15 Glasbeni portret; 10.40 Glasba in nasveti; 11.00 Kim, svet mladim; 11.45 Festival bar; 12.00 Na prvi strani; 12.05 Glasba po željah; 14.00 O tržakem narčaju; 14.00 »P. tedna«; 14.33 Bratje Avenik; 15.00 »Carosello Curci«; 15.32 Reliž v glasbi; 15.45 »Orkester Borghesi«; 16.00 Ansambel Henghel Gualdi; 17.00 Pismo iz; 17.40 Glasbeni notes; 17.45 Jugotona; 18.00 Ob petih popoldne; 18.30 Primorski dnevnik; 19.00 Vročih 100 kilovatov; 19.35 Zapojmo in zagravamo; 20.30 Glasbeni weekend; 22.00 Plesna glasba.

RADIO 1
7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00
Jutranje prebujanje; 8.40 Včeraj v parlamentu; 10.05 O humorju; 10.35 Zenska, kaksna je; 11.30 Ene dela na enkrat; 12.05 Poletni glasbeno-govorni program; 13.35 Program s Katino Ranieri; 14.30 Europa Crossing; 15.00 E... state con noi; 16.40 L'incantadiavoli; 17.05 Radij, igra; 17.35 Zlata doba; 18.25 Schubert in Italija; 19.25 Jazz; 20.00 Zdravniški nasveti; 20.30 Narodna glasba; 21.45 Oddaja, ki jo vodi Enzo Jannacci; 23.05 Za lahko noč.

RADIO 2
7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30, 20.30, 21.30, 22.30, 23.30, 24.30
Poročila; 9.32 Emme-elle; 9.00 Z nami je; 9.15 Glasbeni portret; 10.40 Glasba in nasveti; 11.00 Kim, svet mladim; 11.45 Festival bar; 12.00 Na prvi strani; 12.05 Glasba po željah; 14.00 O tržakem narčaju; 14.00 »P. tedna«; 14.33 Bratje Avenik; 15.00 »Carosello Curci«; 15.32 Reliž v glasbi; 15.45 »Orkester Borghesi«; 16.00 Ansambel Henghel Gualdi; 17.00 Pismo iz; 17.40 Glasbeni notes; 17.45 Jugotona; 18.00 Ob petih popoldne; 18.30 Primorski dnevnik; 19.00 Vročih 100 kilovatov; 19.35 Zapojmo in zagravamo; 20.30 Glasbeni weekend; 22.00 Plesna glasba.

Pogovori o davkih
Usoda naših davčnih prijav
Za davčnega obvezanca, ki ni prijavil dohodkov z obrazcem 740, je predvidena kazen od 2 do 4 krat davka, ki bi izhajal iz nepopolne prijave, toda z najmanj 50.000 lirami, tudi če ne dolga nobene davčnine. To velja tako za IRPEF kot za ILOR. Kdor ne položi obrazca 101 (v kolikor so njegovi delovni ali pokojninski prejemki presegli 1.620.000 lir), bo lahko kaznovan z 10.000 lirami.

Zamudnikom, ki bodo opravili svojo dolžnost v roku tega meseca, bodo navedene kazni skrajšane na četrtino. Opustitev prijave z obr. 740 se bo tako znižala na 12.500 lir, zamudniki z obr. 101 (seveda če bo opustitev prišla na dan) bodo kaznovani le z 2.500 lirami. Kdor ni predložil pravčasno svoje prijave 740, pa ne bo mogel plačati na banki davka, ki si ga je izračunal sam. Morebitni davčni dolg bodo izterjali s kartelami. Na dolgovani znesek bo dodali 15 odst. kazni in zamudne obresti v iznosu 12 odst. v letnem razmerju.

S primerom bomo ponazorili zgornje navedbe. Odvisni delavci ali upokojenec s prejemki, ki so znašali 4.000.000 lir ni prijavil IRPEF z alikvoto 16 odst., ki jih pobirajo na pas od 4 do 5 milij. lir. Plačati bo moral za IRPEF (16 odst.) 48.000 lir, za ILOR (15 odst.) pa 45.000 lir, skupaj torej 83.000 lir. Naložili mu bodo (brez za prvi manjši prekršek) za kaznen dvakratno pravkar navedeno vsoto, t.j. 166.000 lir, ki se zmanjša na 41.506 s prijavo v roku enega meseca. Preostane še kazni

15 odst. na 83.000 lir t.j. zaokroženo 12.000 lir poleg 12 odst. za zamudne obresti (če bo seveda postopek trajal najmanj leto dni). Po teh premisah pojmiemo, kakšna bo nadaljnja usoda položenih prijav, tako točnih kot utajenih. Pregled prijav spada v pristojnost davčnih uradov, kjer imajo prijavitelji svoje bivališče. Prve nereditosti lahko davkar odkrije iz same prijave: lahko je predvidevali, da bo tarča pozornosti usmerjena na nepopolnost pri sestavi formularja, na točnost izračunov, na morebitne nepravilne popuste, na odreditve neupravičene. Ni težko predvideti, da bo ta operacija, če ne bo prišlo do amnestije, prilika za naložitev raznih minimalnih predvidenih kazni za milijonsko množico prijaviteljev. Težka bo točnejša ugotovitev dohodkov avtonomnih delavcev iz vrst profesionalcev, trgovcev in obrtnikov. Davčni urad se v tem pogledu opira tako imenovane sintetične ugotovitve, tudi na osnovi ministrskih navodil za posamezne kategorije. Prijavitelje lahko pokličejo za dopolnitev podatkov in dokumentov ali na odgovore na posebnih vprašalnih poljih. Kdor se ne bo odzval tem pozivom, bo kaznovan z globo najmanj 50.000 lir.

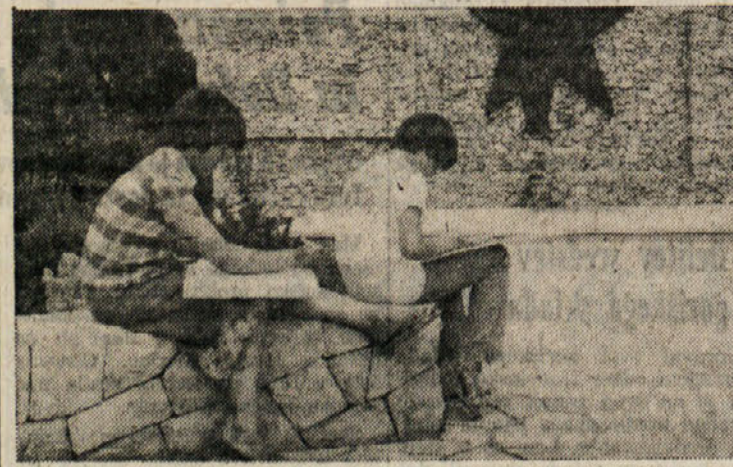
Davčni urad ima pet let časa za ugotavljanje dohodkov. Najmanj 6 mesecev pred zapadlostjo mora državni urad obvestiti občine o morebitnih popravkih, le-te pa imajo 45 dni časa za morebitne ugovore o višini obdavčitve. Prijave z zelenkastim robom pa morajo poslati na občinske uprave do vsakokratnega konca prijavnega leta.

Največja novost pri ugotavljanju dohodkov je v sedanjih znkih, kajti odprava tako imenovane konkordate. Do leta 1973 je bila namreč v veljavi možnost puga

S kriške razstave vin

Kulturni spored na razstavi je bil zelo bogat. Poleg domačega moškega zbor »Vesna« ter domače mladinske godbe in otroške folklorne skupine ter godbe »G. Verdi« je nastopil tudi vsaki cerkveni zbor. (Na sliki)

Kriški ex tempore za solarje in srednjolce

Gneča na kriškem klancu

Novost na knjižni polici

EDVARD ČALIČ:

Roald Amundsen poslednji Viking

Vse tiste, ki imajo radi knjige z biografijami velikih mož in vse tiste, ki radi bero napete prigode in skoraj pustolovske, pa vendar resnične zgodbe, bo pritegnila knjiga o življenju in uspehih velikega norveškega polarnega raziskovalca Roalda Amundsena. Knjiga, ki jo je napisal jugoslovanski rojak Edvard Čalič in ki je v originalu izšla v nemščini, združuje oboje: pripoved o slavnem človeku, ki je eden najpomembnejših raziskovalcev sodobnega sveta, obenem pa skoraj pustolovski prigode njegovih raziskovanj, ki bodo v napetem pripovedovanju pritegnile vsakogar, kogar zanima odkritja našega sveta. In tako »o knjigo Roalda Amundsena, poslednji Viking tudi za slovenske bralce privlačno branje. Za mlade in za odrasle. Knjiga je izšla v že uvršeni zbirki Biografije pri Državni založbi Slovenije in zaradi mnogih odlik izstopa iz povprečne kvalitete te knjižne zbirke.

Biografski podatki povedo, da je Roald Amundsen (1872-1928) največji sodobni polarni raziskovalec. Prvi je dosegel južni tečaj decembra leta 1911 in zmagal pred Angličani, katerih predstavnik Scott je za vedno tignil v ledenih planjavah. Amundsen je leta 1923 preletel severni tečaj, preletel je ves severozahodni prehod severno od Amerike, pa tudi prehod severno od Evrope in Azije na poti od Norveške do Beringovega morja. Leta 1928 je poskušal rešiti ponesrečeno ekspedicijo italijanskega generala Nobila in je pri tem s hidroplanom, katerega ostanke so kasneje odkrili, našel smrt v Severnem ledenem morju. Amundsen je torej pred smrtjo pomembno, da je dosegel svoj največji življenjski uspeh, da je prvi dosegel južni tečaj in v tedanjih razmerah premagal vse težave. To se je zdelo za tiste čase nemogoče dejanje in vendar je Amundsen uspel. Njegovi pionirski dejani pa je bilo veliko, saj je razen osvojitve južnega tečaja raziskal Severno ledeno morje ter s svojim preletom severnega tečaja postal pionir transpolarnega letalskega prometa. Tako nam v uvodni besedi h knjigi predstavlja Amundsena znani gradivlec vesoljskih raket Werner von Braun. Pisatelj Edvard Čalič pa nam namo v desetih poglavjih v obliki leposlovnih pripovedi, v biografiji, ki ni suhoparno nizejanje dejstev, temveč romansirana pripoved, prikaže vsa poglavna dejanja in podvige slavnega polarnega raziskovalca, do njegove usodne poti s hidroplanom na pomoč ponesrečenim italijanskim letalcem in raziskovalcem severnega tečaja.

Pisateljeva pripoved je tako, da nas pritegne. Prav nič ni pusta in suhoparna temveč je vseskozi živ in plastična. Tako beremo pripoved o slavnem raziskovalcu in plemenitem človeku, ki je za prepreko znanosti in za rešitev življenj svojih tovarišev, žrtvoval svoj življenje, z izjemno pozornostjo in zanimivostjo. Gre torej za knjigo, ki nas pritegne, oplemeni in obogati naše znanje. Pisatelj, ki sam pravi, da si je že v mladosti zadal nalogo, predstaviti velikega raziskovalca in napisati življenjepis Roalda Amundsena, je svojo nalogo dobro opravil. Ne gre sicer za biografski roman, ne za dokumentarno knjigo, ki bi nam posredovala vse podatke o odkritjih in nadrobnosti o življenju Amundsena. Gre pa za posrečeno kombinacijo dokumentarno točne, a zanimivega pripovedovanja, za pripoved, ki je literarno oblikovana, ki pa zato dela še vedno ne spremeni iz dokumentarnega dela v literaturo, za posrečeno obliko, v kateri žal Slovenci nimamo posebnih predstavnikov, ki pa za določene vrste prihaja odlično v poštev, kot

Počasen zaton Muzoreve

Prehodna rodezijska vlada ni v prvih štirih mesecih dosegla ničesar — Patriotska fronta krepi dejavnost — Ključna vprašanja so ostala še nerešena

OD NASEGA DOPISNIKA V NAIROBIJU

NAIROBI, julija — Jubilej res ni okrogel — gre za štiri mesece, ki so minili — toda predvsem je veliko drugih, tehtnejših razlogov, da ga v Rodeziji malone nihče ne omenja.

Predvčerajšnjem je namreč minila tretjina leta, kar so 3. marca v Salisburyju premier bele manjšine Ian Smith in trije politiki afriškega rodu — Muzoreva, Sithole in Chirau — podpisali pakt o sestavi prehodne vlade, ki naj bi vzpostavila vlado afriške večine, dosegla premirje s partizani, razpisala volitve in pripravila vse potrebno, da bi 31. decembra letos razglasili novo državo. Malone soglasna sodba vseh kolonialnih nepristranskih opazovalcev se glasi, da je prehodna vlada v tej tretjini leta dosegla toliko — kot nič.

Res je, sestavili so dvostopenjsko prehodno vlado: izvršni svet štirih podpisnikov pakta in ministrski svet s po enim belcem in enim Afričanom za vsak resor. Res je, izpustili so kakih 700 političnih priporikov, ki jih vodijo podpisniki pakta. Res je, obe najtrajnejši zasednici državnih uradov, ZANU in ZAPU, uradno nista več prepovedani. Resda so 2. maja pozvali k partizane k vdaji, obljubljajo jim amnestijo. Dogaovorili so se tudi, kakšne naj bi bile volitve: vsa Rodezija naj bi bila en sam volilni okoliš in kandidatoval naj bi bilo, pač pa bi stranke, ki bi dobile največ glasov.

imenovale svoje ljudi za poslane.

Brezuspešen poziv k vdaji

Ob vsem tem pa ključne zadeve, zavoljo katerih se je Smith odločil za koalicio s tremi afriškimi bolj ali manj konservativnimi politikmi, se zdaleč niso spravili v red. Gre za poskus doseči premirje za obljubami partizanom, da jih bodo po vdaji bodisi vključili v vojsko no ve države ali da bodo dobili lastno vojsko v Malaviji kot odpravnino, da bi se lažje vrnili v civilno življenje.

Premirja ni. Večina odposlancev, ki sta jih Sithola in Muzoreva poslala partizanom patriotske fronte naproti, se ni vrnila živa. Niti prenapete rodezijske propagande doslej ni oznanila, da bi vsaj en sam partizan polžil orožje pred predstavniki prehodne vlade.

Nasprotno, še nikoli v malone šestih letih partizanskega boja spopadi niso bili tako srditi, še nikoli ni bilo toliko žrtv kot zdaj — povprečno po sto tedensko — in še nikoli doslej niso partizani dejansko nadzorovali toliko rodezijskega ozemlja, kamor si rodezijska vojska in policija bodisi sploh ne upa-

ta več, ali pa si lahko pri voščita samo občasne vdore. Frisege Ndebaningi Sitholeja, da ima dejansko glavno besedo med partizani ZANU z glavnimi oporišči v Mozambiku on, ne pa Robert Mugabe, so se pokazale kot marnje zgovornega politika.

ABEL MUZOREVA: zapravljen ugled

ujetega v primež kolaboracionizma. Enako velja za Sitholejeve namige, da uri svojo lastno vojsko v Malaviji in Ugandi. Če že to počne, ti vojski še niso nastopili na bojišču, predvsem pa niso dosegli nobene pomembne zmage. Zlasti še niso

obrnili pušk proti Smithovi vojski.

Na notranjepolitičnem področju lahko trije afriški člani izvršnega sveta — in njim podrejani ministri — pokažejo sila piščo bilanco, ki se je združila na prilagajanje nenačrtim oblastnim strukturam Smithove vlade bele manjšine. Odločen upad relativnega ugleda Muzoreve in njegovih je pomenila sredina maja, ko so on in vodstvo stranke UANC pustili na cedilu lastnega ministra Bryana Hovea. Tega je Smith odločil, ker si je drznil javno zahtevati odpravo rasnega razlikovanja v pravosodju in posebej še hitrejšo napredovanje afriških policistov. Ko je škof Muzoreva vzlic tel klouiti sklenil ostati v vladi, je bil samo še korak do novega ponižanja in s tem izgube preostalega ugleda med afriškimi množicami. Ko je namreč njegova stranka UANC protestirala zoper pokol, ki so ga zagrešili rodezijski vojski in policisti nad neoboroženimi afriškimi vaščani — so vojske oblasti bele manjšine protest neusmiljeno cenzurirale — kar se je zgodilo tudi z izjavo stranke reverenda Sitholeja.

Nespremenjena rasna diskriminacija

Spricho tega so obviseli v zraku nepripravljeni tisti Muzoreveve geste, kot je bila lista, da s kolegi iz izvršnega sveta ni hotel hoditi na sicer redka zborovanja na po deželje. Slej ko prej ostane dejstvo, da Muzoreva nudi na seje izvršnega sveta in da doslej še ni uporabil pravice do veta (sklepi naj bi bili namreč sprejeti na podlagi popolnega soglasja).

Rezultata vsega tega je, da v štirih mesecih obstoja prehodna vlada — razen nekaj kozmetičnih posegov — na področju odprave rasne diskriminacije ni napredovala niti za ped. Rasni razločki pri plačilu za enako delo v trgovini in industriji so nespremenjeni v prid bele manjšine. Osrednje, zemljiško vprašanje — ko ima četrt milijona belcev v rokah ravno toliko — in boljše — zemlje kot več kot šest milijonov Afričanov — je tam, kjer je že desetletja. Na desetletje kmetov na območjih parti zanske dejavnosti je slej ko prej zaprti v zasedenih vaseh, se pravi koncentracijskih taboriščih. In rasno razlikovanje je še zmerom v polni veljavi pri nastanitvi, solanju in v bolnišničnem zdravljenju.

Oboroženi bo partizanov patriotske fronte je čedalje sramotljivejši — tudi zdaj, ko je vrh prehodno neenakost. Poskusi, da bi enega od soprorednikov pa fronte Joshua Nkomo privabili v vrste prehodne vlade, so zapovrstvo spodelili. Partizani so bolje oboroženi in izurjeni kot kdaj. In v dvorji rodezijskih komandosov na mozambiško ozemlje niso mogli zavreti oboroženega boja.

JOZE SIRCELJ

Trikot brez skrivnosti

Sovjetski in ameriški znanstveniki skupaj raziskujejo območje, kjer dokaj pogosto izginjajo ladje in letala

MOSKVA, julija — »V kaliningraskem pristanišču na Baltiku je spustila sidra sovjetska znanstvena raziskovalna ladja Akademik Kurčatov. Posadki na njej se med vso plobo na kraju raziskav ni skrivil niti las na glavi. Je moskovski dnevnik »Komsomolskaja Pravda« na pol šaljivo opisal vrnitev ladje, ki je pet mesecev raziskovala v vodah med Florido Bermudi in Portorikom.

Raziskovalci so poskušali ugotoviti kaj obliptuje, kar bi potrdilo utemeljenost domnev o »bermudski skrivnosti«. To je ena izmed približno desetih dosedanjih znanstvenih odprav, ki so poskušale znanstveno proučiti in pojasniti, v čem je skrivnost pogostih katastrof ladij. In letal na območju tako imenovanega bermudskega trikotnika. Sovjetski znanstveniki zavračajo govorice o skrivnostnih naravnih silah, ki bi povzročale katastrofe na oceanu. Glavni vzrok za pomanjkanje ladij in letal na območju Bermudov, piše moskovski dnevnik vendar so se hoteli na kraju samem prepričati, kaj je res in kaj je sad domišljije oz. morda sedita najrazličnejših pretravanj.

Nekaj je res, piše moskovski dnevnik, namreč da so pomorske in letalske katastrofe na tem območju pogostejše kot kjerkoli drugje na zemeljski obli. V tem je tudi skrivnost, toda zdaj bi iskali odgovor na dnu Atlantika, kjer naj bi po eni številnih razlag živeli prebivalci Atlantide, ali pa strelci v nebo.

od koder naj bi prihajala skrivnostna vesoljska bitja z oddaljenih planetov?

Po mnenju moskovskega lista in novinarja, ki se je pogovarjal s člani odprave na ladji Akademik Kurčatov, vsa res ni skrivnostna. V tem delu sveta je pomorski in letalski promet gostejši kot drugje, piše, torej je povsem razumljivo, da so tudi razne nesreče ustrezno pogostejše. Razen tega povzroča zalivisti v tem delu Atlantika zapletene hidrološke razmere, zlasti še pozimi. Sovetska ladja je bila v bermudskem trikotniku pet mesecev v prav takšnih razmerah.

»Tudi o nas so trikrat poročali, da smo na lepem izginili in da za nami ni sledu.« Je dejal akademik Aleksander Gontčarenko, predstojnik oddelka za znanstvene raziskave na oceanološkem inštitutu sovjetske akademije znanosti, ki je bil eden izmed voditeljev odprave na ladji Akademik Kurčatov.

Zanimivo pa je, da sovjetski znanstveniki skupaj z ameriški kolegi kljub takim izjavam članov sedanje

odprave organizirajo resne znanstvene raziskave prav v tem delu Atlantika. Gre za skupen znanstveni program »Polinodes«, v katerega okviru potekajo zaokrožene hidrološke raziskave. Akademik Gontčarenko je izjavil sodelavcu moskovskega lista, da so doslej zbrali siceršno znanostno gradivo, ni pa povedal podrobnosti o morebitnih ugotovitvah. Prav tako je zanimivo, da zdaj križari v bermudskem trikotniku še druga sovjetska ladja za oceanografske raziskave »Vitež«, ki tudi sodeluje z ameriški strokovnjaki. Kakor je napovedal Gontčarenko, bo raziskovalna ladja Akademik Kurčatov septembra ponovno odplula na isto območje Atlantskega oceana.

Torej je na Bermudih oziroma v Atlantiku okrog njih vendarle nekaj posebnega. Takšnega mnenja so tudi številni posamezniki, ki poskušajo na lastno pest razvozlati skrivnostne bermudske trikotnika. Tako se bosta poskušala v avgustu dva zahodnoevropska potapljača spustiti do piramide, ki naj bi bila tam potopljena na dnu Atlantika in ki pokriva pri dnu kvadratno osnovno ploskev okoli tristo metrov, njen vrh pa naj bi se dvigal nekaj metrov pod oceanico gladino.

SVETO MASLEJA

Napoved premikov

Živahno politično gibanje zunaj okvirov treh velikih strank v ZR Nemčiji — Zani manje za ozek krog vprašanj

OD NASE BONSKE DOPISNICE

BONN, julija — Politično življenje v ZRN je kljub vsoj nenavadno razgibanu zahvaljujoč pobudam zunaj uveljavljenih treh velikih meščanskih in meščansko-delavskih strank. Novo politično gibanje je deloma naprejeno proti njim in deloma teče ob njih. Bonsko strankarsko življenje se nekako odvija s tihim pogledovanjem na množico nezadovoljnih volivcev, ki oddajajo glasove »zelenim strankam« (varstvo okolja) in »pisanim seznamom« (protestne skupine različnih političnih profilov) oziroma zahtevajo spremembo davčnega sistema in grozijo z ustanovitvijo »davnice stranke«.

Cepprav bi statistično ugotovljena množica nezadovoljnih volivcev morala pomeniti za nemarljivo količino (giblje se med 5 in 10 odstotkov celotnega volilnega telesa), so okoli posameznih vprašanj nastale tako nenavadne koalicijske, da so ogrožene vse doslej dokaj trdna razmerja med krščanskimi demokratami, liberalci in socialistični tok.

Nekaj primerov iz zadnjih tednov. Stranka svobodnih demokratov (FDP) je po volilnih porazih v dveh delajah na hitro sprejela tak obsežen program davnin olajšav, kakršne so bili doslej valjeni slišati od opozicijske

krščanske demokratije (olajšave veljajo predvsem spodjetniškemu duhu in merijo na vplivni srednji poselstveni sloj in kvalificirane poklice). Opazovalci sodijo, da je program namenjen enemu samu cilju: preživetju stranke na vrsti jesenskih volitev in da v zasledovanju tega cilja ne izbira sredstev. Predlaga teljev ne zanima niti neso glasje s koalicijskimi partnerji v bonski vladi in očitno tudi ne stopnja uresničljivosti načrta. Izid: kljub temu, da nikomur ni niti na papirju jasno, kje bi bilo mogoče namestiti okoli 25 milijard mark primanjkljaja zaradi predlagane zmanjšanja davkov, so liberalci sprožili temo dneva, ki do volitev v Hessnu in na Bavskem (oktobra) ne bo šla z dnevnega reda. S programom davčne reforme želijo liberalci zajeti neodločne in protestne volivce in si hkrati pridobiti — sloves branilcev dinamiziranih delov ekspanzivne industrijske družbe.

Tretji primer: na takolime novem parlamentarnem kongresu o civilno demokratske stranke, ki so bile hessenske deželne volitve pri vrhu pozornosti. Vprašanje je zaostri predsednik stranke Willy Brandt s ugotovitvijo, da tam ne bi šlo zgolj za usodo deželne koalicije med socialistimi demokratami in liberalci, ampak tudi za usodo bonške koalicije. Besede »predčasne parlamentarne volitve« je v zadnjih dneh pogostejše slišati.

Četrti primer: voditelja dveh zelo različnih tokov v okviru protestnega dela političnega življenja — Herbert Grubel kot »odpadnik« iz CDU in nekakšen idejni voditelj z varstvom narave usklajevanja programa industrijske rasti, ter Hermann Fredericks, »odpadnik« iz SPD in zagovornik temeljitih reforme davčnega sistema, se približujeta, napovedujeta možnost skupnega nastopanja na na

tak način ogrožata celotni parlamentarni sistem.

Peti primer: gospodarski minister Lambsdorff je med obiskom v Združenih državah Amerike ubil dve muhi naenkrat, ko je dejal, da bi bilo lahko davčne olajšave zahodnonemških podjetnikov v višni 12 milijard mark po mnenju prispevek ZR Nemčije k oživljanju konjunktura na pogajanjih »svetovnega gospodarskega vrha« 16. in 17. julija v Bonnu. Lambsdorff je nastopal v vlogi gospodarskega ministra, ki je naklonjen neoliberalizmu in brez težkih dimov zamernarja »socialno« komponento iz koncepta socialnega tržnega gospodarstva, hkrati pa je nastopal tudi kot funkcionar liberalne stranke in skušal povečati vrednost liberalnih davčnih predlogov za domače volivce. Lambsdorffove izjave so v Bonnu ocenili za »prehitene«, za »izsiljevanje socialnih demokratov«, oziroma jim pripisali zasebni pomen. Dejstvo je ostalo, da je zvrsta med notranjo in mednarodno politiko vzpostavljena in da se je kancelar Ju Schmidt tudi prostor za gibanje na pogajanjih z drugimi industrijskimi državami.

Toda kljub temu, da veli ke stranke morajo upoštevati vprašanja, ki so jih zaostrile politične skupine zunaj njih, še vedno ni povsem jasno, ali se ne bo protestno prizorišče še bolj razgibanilo. Podatki o številu nezadovoljnih volivcev imajo namreč do danes vsebinsko ob podatkih o naraščajočem številu ljudi, ki se ne udeležujejo volitev. Protest se oblikuje na črti človek — narava — in distribuirani razvoj in posameznik — družba, kar pomeni da se vračajo k vprašanjem o smiselnosti nenehne gospodarske rasti, če to pomeni

Spodrezani frak

Ugandski predsednik Idi Amin Dada utegne imeti velike težave, če bo z letalom potoval v tujnino.

Podpredsednik kanadskega združenja letalskih kontrolorjev Bill Robertson je namreč v Torontu povedal, da je mednarodna federacija letalskih kontrolorjev s sedežem v Zenebi priporočila 50 združenjem, ki so vanjo vseljeni, naj odredijo vse usluže (pri letu in pri stajanju) letalu, v katerem bi se vozil ugandski predsednik Idi Amin.

Ta sugerirani boj kot ugandskega predsednika ga letala je protestni odgovor na umor treh ugandskih kontrolorjev leta na letališču v Entebbeju; pobili so jih, ker so dovolili pristank izrael, skim letalom (ne vedo, s kakoj gre). »Doselej ugandska vlada (ne vedo, s kakoj gre) ni kaznovala kontrolorjev, ugotavlja mednarodna federacija.

»Napovedani boj kot utegne doživeti prvo konkretno preizkušnjo na sporu med Commonwealthom in Edmonom (Kanada). Kanadsko združenje letalskih kontrolorjev je že sprejelo resolucijo v tem smislu.

Lekcija krize v „džanati“

Po dveh ministrskih odstopih še ostavka generalnega sekretarja Raya — Vladne težave kljub uspehom — Težišče stabilnosti je v množicah revnih

»Ena in ena je dve. Dve in dve je dve proti dve...« Prastara indijska modrost se potrjuje, ko beremo poročila iz Delhija o politični krizi v vladaški stranki »džanata«, ki je marca lani plebiscitarno zmagala proti tedanji predsednici vlade Indri Gandhi, pa je že leta zatem kot zmagoviti seštevček heterogenih političnih in interesnih skupin zadržala v notranjo krizo. Še preden ji je uspelo, da bi se na konkretnem terenu spoprijela z zgolimi problemi stonilijonskih množic, s težavami, ki niso od danes. Za notranji ministrom Caranom Singom in ministrom za zdravstvo Radžom Narajanom je odstopil tudi generalni sekretar stranke Rabi Ray.

Po vsem videzu se je kriza v vladaški stranki začela po februarskem volilnem uspehu Indire Gandhi v nekaterih indijskih državah. Če je bila Indira marca lani poražena, kakor je malokdo predvideval, se je na februarških delnih volitvah opomogla do te mere, da se je s polno močjo vrnila v indijsko politično areno. Relativno Indirino zmagoslavje na februarških volitvah, ki je lahko simptom, pa ni bilo edini šok za zmagovalce laniških parlamentarnih volitev. Množice, ki so marca lani kot ob plebiscitu oddajale glasove za sedanega premiera Desaja in stranko »džanata«, so po februarskem »vstajenju« Indire demonstrirale proti Desaju in »džanati«. Se več, lokalni funkcionarji »džanate« so mnogokoli odrekli strankarsko poslušnost centralnemu vodstvu stranke in s tem destabilizirali njegov položaj v Deliju.

Obnovljene svobostine

Kaj odkriva tak razplet? Predvsem to, da na indijska tla presajeni vzorec britanske parlamentarne demokracije

ne deluje in ne more delovati tako kot na Otoku. Desajevi vladi po vseh kriterijih visoko razvitega sveta ne bi mogli odrekat uspehov ali bi očitati nedejavnost. Obnovila je demokracijo in državljanske svobostine, izpraznila politične zapore in teoretično začrtala pot indijskega razvoja. Na zunanje političnem področju je v indijsko diplomacijo vnesla novo dinamiko, katere končni cilj je, uravnovešiti odnose s tremi velikimi državami — ZSSR, Kitajsko in ZDA. Medtem ko so odnosi s Sovjetsko zvezo ostali ne samo korektni, marveč dobri, je Delhi začel tla, a ploden dialog s Pekingom, Desaj pa je v Washingtonu dosegel, da so ga obravnavali s vso spoštovanostjo kot enakopravnega partnerja, in celo obljubil, da bodo ukinili embargo na izvoz oplenjenega urana za indijsko atomsko centralo (izvoz tega urana so prepovedali, ko je v Indiji eksplodirala prva in zadnja poskusna atomska bomba).

Vendar vse to odjeto ni bilo dovolj, da bi se »džanata« in njena vlada dolgoročno stabilizirali. Naštetni uspehi so se dotaknili pred

Indirin februarski uspeh

Kriza v stranki »džanata« je na zunaj botrovala Indirin uspeh na februarških delnih volitvah, ali bolje, preprič, kako naj vlada reagira na politično vstajenje bivše predsednice vlade. Notranji ministar Caran Sing, ki je te dni moral odstopiti, je od vlade terjal, da uprži proti bivši predsednici vlade »mlinberški proces«, premier Desaj, ki se zavzema za zmernost in predurnost v okviru političnih in državljanskih svobostin, ki jih je obnovila njegova vlada, pa je bil mnenja, da so »osobno Indiri Gandhi izrekli še volitve marca lani...« Seveda je to samo površinski spor, ki ni bistveno vplival na sedanjo politično krizo. Politična konfrontacija, ki je tekla med bivšim notranjim ministrom Singom ter ministrom za obrambo in naftno industrijo Jadživanom Ramom ter H. N. Bahugunom, se je dotikala veliko globljega problema: kakšen bodi model za dolgoročni gospodarski razvoj Indije.

Kje bo kriza zajezena, ni moč predvideti. Po mnenju opazovalcev se bo Desajeva vlada kljub odstopom lahko oddržala v parlamentu, v katerem ima vlada stranka 30 poslancev, se pravi 34 poslancev. Če pa bi se izšla parlamentarna enačba, po kateri naj bi 55 Singu

zvestih poslancev odreklo podporo vladi, razen njih pa še 22 poslancev komunistične partije (ne prososvjetske ne prokitajske), bi bil Desajev kabinet močno ogrožen. Posebno še, ker prihaja kritika nanj tudi iz vrst mladih strankinskih funkcionarjev, ki mu očitajo, češ da ni znal v pravem času zavreti strankarskih združ.

Trideset let po Gandhijevi smrti

Indija je torej trideset let po nasilni smrti Mahatme Gandhija, ki velja za »očeta domovine«, in po 29 letih kongresne vladavine, pred temeljnim vprašanjem, na katerega bo moral odgovoriti vsak, ki bo skušal zagotoviti stabilnost v Deliju in v Indiji: je Mahatma trideset let po smrti zmagovalec ali premaganec?

V teh treh desetletjih se je v Indiji zgodilo marsikaj, kar je v temeljnem nasprotju s »mahimos«, njegovo doktrino o nenasilju. V njegovi politični etiki je »svadaha« — neodvisnost — samo logični naslednik spomnjanja, ki izhaja iz »satyagraha« — doktrine o nenasilnem odporu — leta pa izhaja iz položaja in potrebe stonilijonskih množic z dna indijske družbe.

In prav tu je dilema razvoja indijske družbe. Praksa preteklosti in sedanosti je namreč potrdila, da stabilnost indijske elite, politične, gospodarske in socialne, še ni stabilnost Indije: pa tudi to, da milijonske množice indijskega podkontinenta niso občutile za politične in državljanske svobostine v klasičnem smislu besede, in se nevarno, brez političnih kriterijev, veljavni v razvitem svetu, zganjejo, ko občutijo, da se njihova latvica vsakdanjega riza ni povečala. Nobena vlada seveda ne more odpraviti dominantnega problema čez noč, ne glede na to, kakšno vedno uživa v parlamentu. Toliko bolj nemogoča je ob tej gigantski nalogi notranje razpoložena vlada, ki skuša s metodo višokorajstvi držav krmarti državno ladjo po razburkanem oceanu vsestranske zaostalosti, katere danosti prav nič ne zbledijo spričo nekaj osamljenih oaz vrhunske razvitosti.

MIRAN SUŠTAR

Berite PRIMORSKI DNEVNIK

ILIJA MARINKOVIĆ

Visoka cena za veljavo

Sydney ima operno gledališče v zalivu, zato hoče dobiti tudi Melbourne svoj simbol — Kmalu objava natečaja

SYDNEY, julija — Kakor mnoge dežele po svetu ima tudi Avstralija dve mesti, ki merita moči v tekmi, katere ozadje je pravzaprav nečimrnost. Ti mesti sta Sydney in Melbourne, po splošni oceni je prvo lepše od drugega. V želji, da bi zadostili svoji častilupnosti in se oddolžili Sydneyju za Opero, so se melbournski mestni očeti domislili, da bi zgradili nekaj, po čemer bi mesto zaslovelo.

Vsa velika mesta imajo svoje simbole, Pariz na primer s tem, da bi mestne ulice spremenili v plovnice kanale in nanje pričarali gondole, zato predlaga svojo zamisel, o kateri tudi sam sodi, da ni posebno iznajdljiva. Pravi, naj bi zgradili veličastni spomenik, postavili so tudi poseben odbor, ki naj sproži akcijo in izvede natečaj za najzvirnejše zamisli. Predsednik vlade federalne države Victoria je povabil ljudi z domišljijo, naj sponorožijo predloge. Razpisani je tudi še svetovni natečaj za idejne osnutke, v nagradnem skladu je zagotovljenih 100.000 avstralskih dolarjev.

Za lokacijo bodočega »zaščitnega znaka« Melbournea in federalne države Victoria so izbrali prostor v mestnem središču, ki ga zdaj zavzema glavna železniška postaja na površini 32,5 hektara. Znano so tudi še prvi predlogi, čeprav se bo javni razpis uradno začel šele s prihodnjim letom. Melbourne, ki ga novinar Phillip Adams upravičeno opozarja, da bo spomenik mesta Melbournea in bikiati Victoria zelo drag in da bo zaradi njega še precej razprav in tudi sporov. Namiguje, da si Melbourne ne more zagotoviti svetovne

slave na primer s tem, da bi mestne ulice spremenili v plovnice kanale in nanje pričarali gondole, zato predlaga svojo zamisel, o kateri tudi sam sodi, da ni posebno iznajdljiva. Pravi, naj bi zgradili veličastni spomenik, postavili so tudi poseben odbor, ki naj sproži akcijo in izvede natečaj za najzvirnejše zamisli. Predsednik vlade federalne države Victoria je povabil ljudi z domišljijo, naj sponorožijo predloge. Razpisani je tudi še svetovni natečaj za idejne osnutke, v nagradnem skladu je zagotovljenih 100.000 avstralskih dolarjev.

Nič bolj domiselni ni bil univerzitetni profesor, ki je predlagal, da bi postavili orjaški spomenik bivšemu premieru države Victoria Henryju Bolteju, o katerem je malokdo kaj ve celo v Avstraliji — seveda z izjemo te federalne države — kaj šele drugod po svetu.

Melbournska zamisel ni ostala brez odmeva v Sydneyju, katerega Opera v pristanšču, delo danskega arhitekta Jörna Utzona, spominja na školjko, ki se odpira na soncu. Karikatirist lista »Sydney Morning Herald« je objavil fotomontažo: na posebnem ograjdu nad železniško postajo v Melbourneu stoji orjaška Mickey miška, ki drži visoko nad seboj pločevino s pivom.

Ne glede na to, kaj bodo melbournski mestni očeti iz

brali za svoj simbol, za katerega naj bi položili temeljni kamen v začetku leta 1980, ni dvoma, da bo to razkošje zelo drago. Z uradnega mesta sicer zavračajo napovedi, da bi uresničeni zamisli verjetno stali 300 milijonov dolarjev, tremi ocenjevalci pa omenjajo v tej zvezi drage ideje Sydneyja za Opero. Predvidena vrednost je znašala 12 milijonov dolarjev. Ob tem kaže, da bo Melbourne plačal visoko ceno za delček svoje slave.

Se druga novica s pete celine: po dolgih pogajanjih z zasebnikom je Avstralija kupila za 6,25 milijona dolarjev 72 naseljenih atolov severozahodno od celine. Tako imenovani Kokosovi otoki so bili doslej last Johna Clunies-Rossa, čigar pradedu ih je leta 1857 vsa vselega podarila britanska kraljica Viktorija. Clunies-Ross jih je upravljal kot fevdeale, na svojih plantajah kopre je imel zaposlenih 400 Malajcev, ki so prejimali za svoje delo plačila nove, za katere se je kaj dobilo le v prodajalnih te fevdalne družine. Zaradi tega je prihajalo do nesoglasja z avstralsko zvezno vlado, kajti otoska skupina uradno spada k Avstraliji. Prenos oblasti bo septembra, plantaže bo upravljalav malajska zadruga, delavci bodo plačani v avstralski valuti, Kokosovi otoki bodo izdajali tudi lastne znamke.

VEKOSLAV KRŠNIK

Zračni bojkot z ozadjem

Kaj menita Petrol in zvezni komite za promet o zapletih okrog oskrbe Jatovih letal z gorivom - Promet mora teči nemoteno - Nujen takojšen dogovor

LJUBLJANA, julija — Zaplet, ki je nastal na mariborskem in puljskem letališču, je na prvi pogled samo posledica nesporazuma med Jatom in ljubljanskim Petrolom, v ozadju pa imajo ti problemi širši značaj. Zmeda zaradi Jatovih zamud na obeh letališčih škoduje predvsem potnikom, ki v negotovosti čakajo na letalo. Ti polnijo gorivo na drugih jugoslovanskih letališčih, kjer ni prišlo do nikakršnih sprememb cen. Petrol Jatovim letalom goriva ne toči, ker ta letalska organizacija ni pristala na pogoje, ki jih je postavil prodajalec.

V Petrolu ugotavljajo, da Jatove trditve o Petroli podpirajo dokazila. Res je, da so po višali izvozno ceno goriva tujim letalskim družbam pred vsem zato, da bi za domače organizacije letalskega bencina nujno in v povsem možno je, da bodo v času, ko bo treba gorivo vrniti, cene višje. Kot trdi pri Petrolu, obremenitve zaradi morebitnega zvišanja cen sami nikakor ne bi mogli nositi. Zato so o nastalem položaju obvestili prizadete letalske organizacije z namenom, da bi te pristale na pokrivanje razlike v ceni, če bi se gorivo podražilo. Na podobna tveganja so doslej organizacije letalskega prometa z razumevanjem odgovarjale in Inex-Adria je na pogoje tudi zdaj pristal, JAT pa ne. Svojo odločitve ute-

meljuje s tem, da mu je želansko povišanje cen goriva povečalo stroške za osmdeset milijonov dinarjev, medtem ko ne dobi odobritve za zvišanje cen storitev v notranjem prometu. Za JAT je tudi razumljivo, da na te pogoje ne pristane, ko pa lahko na ostalih jugoslovanskih letališčih kupuje gorivo po nespremenjenih pogojih. In to na enotnem jugoslovanskem tržišču!

Sodeč po izjavah direktorja TOZD trgovina na debelo Milana Semeniča je pričakovati, da nobena od obeh vpletenih organizacij ne bo umaknila svojih dosedanjih odločitev. Ker pa je stanje kritično in ob tem največ škodo utrpe potniki, se Petrol dogovarja z republiškim organi. Ti naj bi se dogovorili z direktorja za rezerve, da ne bi šlo za posojilo, temveč za nakup, ali pa naj bi zagotovili dodatna sredstva, ki bodo verjetno potrebna, iz drugih virov. Predstavniki republiških organov so, ko trdi pri Petrolu, tudi prepričani, da sama organizacija ne more utrpeti morebitne škode.

«Čelo če bi bilo res, da na letališčih Maribor in Pulja ni dovolj goriva, JAT ne bi smel ukiniti poletov,» so

kategorično odgovorili Tanjugu v zveznem komiteju za promet in zveze. Letala se lahko oskrbe z gorivom tudi na drugih letališčih, vsako letalo tipa DC-9 pa lahko leti s polnim rezervoarjem najmanj dve do tri ure. Tako, denimo, vozijo takšna Jatova letala brez pristajanja iz Beograda v Pariz, London ali Moskvo. »Sporne razdalje so neprimerno krajše, sicer pa JAT ni dolžan imeti goriva na vsakem letališču, na katerem pristajajo letala.

Jatove trditve, da je prekinitev prometa s Puljem in Mariborom v interesu varnosti prometne, odklanjajo v zveznem komiteju za promet in zveze kot povsem neutemeljeno. Inspekcija varnosti poletov, pravijo, zahteva edino, da ima letalo dovolj goriva v primeru nujne, če je prisiljeno pristati na naslednjem alternativnem letališču, kjer je gorivo, kot pravijo v pilotskem jeziku, v tem primeru pa so razdalje očitno tako kratke, da ta zahteva inspekcije nikakor ne more biti ogrožena. Mimogrede, pripominjajo v komiteju za promet, linija iz Beograda v Pulj gre preko Zagreba, na zagrebškem letališču

pa se, tako kot na vseh drugih naših letališčih, razen na omenjenih dveh, letala normalno oskrbujejo z gorivom.

Po oceni pristojnih v zveznem komiteju za promet in zveze se vprašanje goriva vedno zastavlja, ne zaradi pomanjkanja, marveč zaradi pritiskov proizvajalcev goriv na zvišanje cen in težnji porabnikov goriva, da bi se podražila izognili.

Po drugi strani pa se to v zadnjih dveh, treh letih kar naprej ponavlja. Brž ko se problem cen zadovoljivo reši, ni več »pomanjkanja« goriva. V komiteju za promet menijo, da je takšno dramatičiranje problema nepotrebno vznemirjanje javnosti, saj bi bilo mogoče vse rešiti z dogovorom.

V zveznem komiteju za promet in zveze pripominjajo, da je za vprašanje cen in prekršljenosti trga odgovoren predvsem zvezni sekretariat za trg in splošne gospodarske zadeve. Ta sekretariat je v podobnih primerih vselej posredoval, bodisi tako, da je dal soglasje za nabavo določenih količin goriva ali pa je dal potrebne količine goriva iz materialnih rezerv federacije, tako kot je storil tudi v zadnjem primeru. In končno zastavljajo v zveznem komiteju za promet in zveze nekoliko trpkost vprašanje: kakšno, da do tega ni prišlo na primer januarja, marveč sredi glavne sezone?

JANEZ TUSER

Glasbena matica iz Clevelanda

Zbor ameriških Slovencev na našem koncertnem odru

Petkov koncertni večer v dvorani Slovenske filharmonije so pripravili ameriški Slovenci iz Clevelanda. Nastopil je mešani zbor »Glasbena matica«, ki ga vodi Vladimir Malecki.

Zbor je razmeroma majhen, na našem odru je bilo 21 pevki in pevcev; na sliki, ki smo jo videli na straneh programske lista, je zbor nekaj večji, posebno velik pa tudi tam ni. Če pomislimo, da se amaterski zbori uspešneje razvijajo, če so številni, potem nam je lahko jasno, da je mešani zbor »Glasbena matica«, ki ga sestavljajo naši rojaki onstran oceana, že po zvokovni učinkovitosti šibkejši od večine naših amaterskih zborov. Izbrje med glasovi najbolj ni velike, glasovna izraznost in zlatost tako ni zlahka dosegljiva. Vseeno pa preseneča zagnanost, s kakršno se pevci clevelandskega slovenskega zbora lotijo pesmi, ki jih povezujejo s svojo domovino ali vsaj z domovino svojih staršev. Če nas program, ki smo ga slišali iz izvedbi naših rojakov, ni mogel povsem ogreti, pa smo dolžni najprej potrkati na vrata tistih krajev slovenskega kulturnega izvoza, ki so našim rojakom na tujem letu in leta ponujali »slovensko polko in še kaj, pozabljali pa pri tem na izvirno slovensko ljudsko in narodno pesem, ki jo tudi doma komaj še kdaj slišimo...

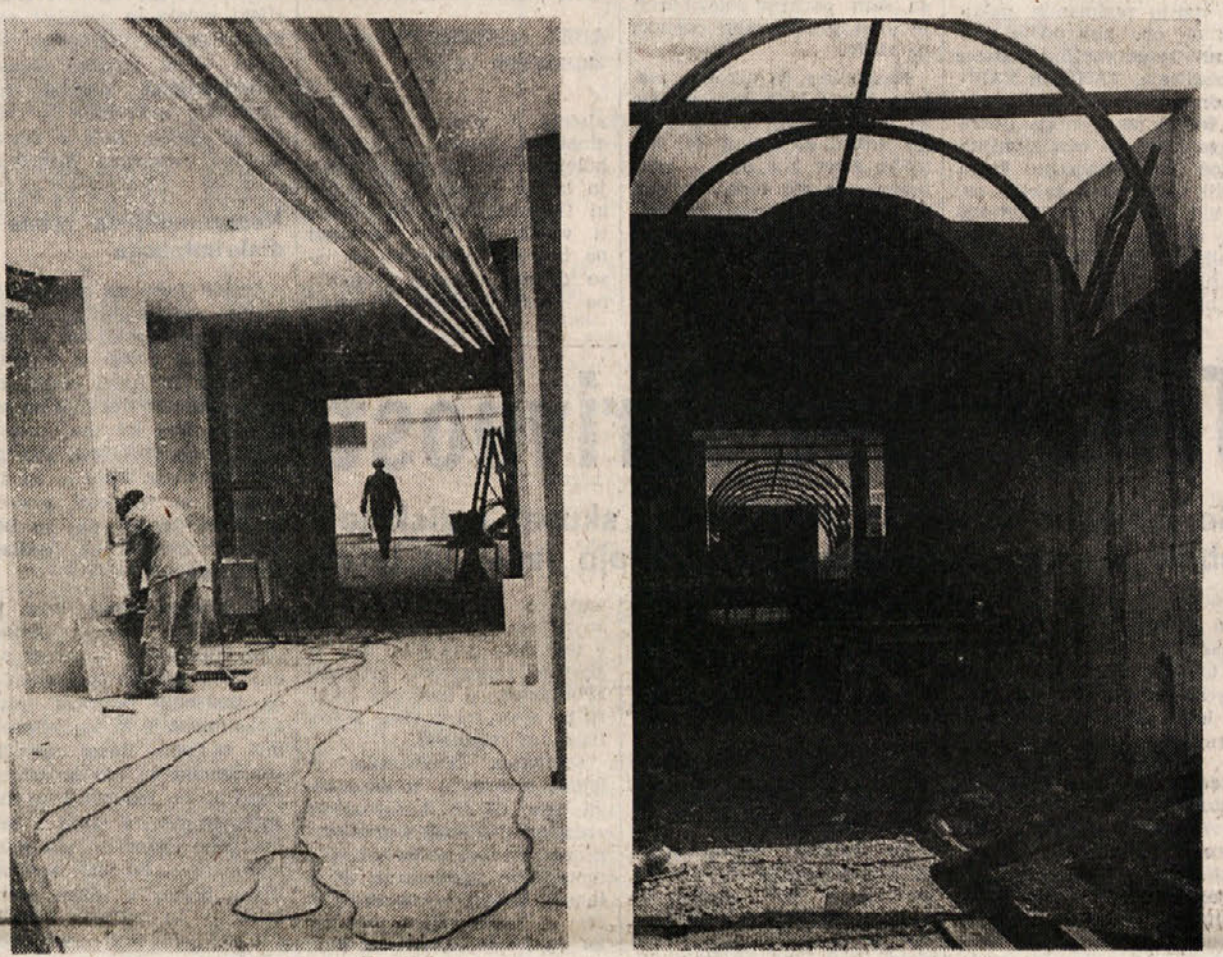
PAVEL MIHELČIČ

Upepeljevalnica bela, ne zelena

LJUBLJANA, julija — Ljubljanska upepeljevalnica bi morala biti po prvotno določenem načrtu te dni že končana, toda namesto da bi Obnovni delavci hiteli, so morali tempo dela zavreti. Gradbena dela so praktično končana, pravijo, nimajo pa kamna za tlakovanje poti. Zato počasi končujejo obrtniška dela, ker se prostorov ne splača čistiti, dokler ne bodo tlakovane poti okrog poslovnih dvoran.

Se v začetku junija so zastopniki tovarne okrasnih kamnov iz Šikovičev zagotavljali, da bodo lahko dobavili 3.000 kv. metrov zelenega tufa, kolikor ga potrebujejo za tlakovanje poti. Toda dobavili so le kamnite plošče za oblogo sten, za tla pa bodo lahko pripravili le 500 kv. metrov zelenega tufa. Zato so se projektanti odločili, da bodo namesto manjkajočega zelenega kamna uporabili belega, imenovanega čaška. S tem pa se bo gradnja zavlekla in napovedujejo, da bo upepeljevalnica končana šele jeseni, odprti pa jo bodo na dan mrtvih.

Na sliki desno: mrliške večice v osrednjem delu objekta.

ZADNJA DELA V NOTRANJOSTI — Tlaki v notranjih prostorih upepeljevalnice so že položeni, prostore žal bo ločen od poslovnih dvoran. manjka le še drobna obrtniška oprema. Foto: Brane Božič

Novice

Panjske končnice na razstavi

TRZIC — V paviljonu NOB odpro v petek 7. julija ob 18. uri razstavo »Panjske končnice«, ki jo je pripravil in postroval Cebelarski muzej iz Radovnice. Slovensko čebelarstvo, ki je v 18. in 19. stoletju bilo tudi pomembna kmetijska panoga, je na likovnem področju rodilo naše znanje »panjske« končnice. Najbolj je cvetela ta umetnost v času od 1820-1880. V teh likovnih izdelkih se je izražalo življenje slovenskega kmeta, ki je bil takrat najštevilnejši družbeni sloj na Slovenskem. Razstava poslikanih panjskih končnic je sicer omejena obsega, vendar po mnenju nedvomno vsaj okence v svet te pristrane in preproste umetnosti. Razstava bo odprta do 31. julija vsak dan od 17. do 19. ure.

Slike Božidarja Završka

ZALEC — Drevi ob 19. uri odpro v Savinovem salonu razstavo slik Božidarja Završka. Uvodno besedo bo imel likovni kritik Aleksander Bassin, sodeloval pa bo literarni recitacijski krožek OMK Zalec. Razstava je pod pokroviteljstvom predsednika skupščine občine Zalec.

Reliefi v duflisku na razstavi

LJUBLJANA — V Mali galeriji v Ljubljani bodo drevi odprli razstavo reliefov slovenskega umetnika Koste Bogdanoviča, ki se bo predstavil s reliefi v duflisku deli na kartonu in fotografijami. Razstava bo odprta do 6. avgusta.

Likovna razstava hrvaških osnovošolcev

STARI GRAD NA HVA — Veliko razstavo likovnih izdelkov učencev osnovnih šol SR Hrvaške bodo priredili pod naslovom »Fiora in fauna Jarana« v Starim gradu na Hvaru. Na ogled bo kakih 600 likovnih del otrok in mladine iz osnovnih šol. Prireditelj so posvetili 150 letnici odkar obstoji in deluje osnovna šola v Starim gradu. Gre za prvo reprezentativno tematsko razstavo otroških in mladinskih likovnih izdelkov, ki jo prirejajo na kakem jadranskem otoku. Svoje delo bo razstava o živalstvu in rastlinstvu Jadrana po vsebini in kvaliteti preko sile vse dosedanje tematike likovno-pedagoške razstave v naši državi in bo tvorila z lanske razstave »Voda, zrak in zelene površine« zaključno pedagoško celoto.

Premišljen nakup

Z dobro poslovno organizacijo in politiko prodaje Körting ne bo proizvajal z izgubo, zatrjujejo v Gorenju

VELENJE, julija — »Nismo kupili zahodnonemške tovarne Körting, da bi v njej proizvajali izgubo.« In na današnji tiskovni konferenci je dejal novinarjem generalni direktor velenjskega Gorenja Ivan Atešek. Gorenje je bavarsko tovarno televizorjev in drugih naprav zabavne elektronike odkupilo letošnjega junija za 23 milijonov mark.

Körting Radiowerke GmbH iz Grassau je bila od letošnjega februarja v postopku poravnave, od aprila pa v stečajni. Pri nakupu tovarne so licitirali še Američani in Japonci, toda brezuspešno.

● Tovarno Körting Radiowerke GmbH je leta 1925 ustanovila družina Böhm iz Grassau na Bavarskem in je najstarejša nemška tovarna radijskih sprejemnikov. Poleg Körtinga ima velenjsko Gorenje v stečaju še v Avstriji, Grčiji (Solun) in na Danskem. Kmalu bodo odprli tovarno v Lagosu, kaže pa, da so možnosti izgradnje tovarn tudi na Bliskovnem vzhodu (Irak, Libanon).

Kot so dejali v Gorenju, Američani niso pokazali preveč zanimanja, kar pač že imajo v ZRN nekaj tovarn, Japoncem pa ni bila naklonjena nemška vlada — prodor njihove elektronike, verjetno še po dumpinskih cenah, bi bil prehuda konkurenca.

»Gorenje že 25 let ni imelo izgube. Nakup nemške tovarne nikakor ni nepremišljena poteza, saj smo že lep čas pred nakupom dobro preučili možnosti nadaljnjega razvoja. Körting je propadel zato, ker ni imel tistega, kar nam ne primanjkuje: dobre poslovne organizacije in politike prodaje. Obetamo si, da bo tisoč delavcev Körtinga, med katerimi je tudi 250 Jugoslovancev, ustvarilo letno za 200 milijonov mark bruto produkt, je poudaril Atešek. Sicer pa v Gorenju menijo, da je tej kupit dano prevelika publiciteta. Mnenje je verjetno upravičeno, saj je poteza popolnoma v skladu z njihovim srednjeročnim programom razvoja. Razvojni načrt Gorenja namreč predvideva do 1985. leta 15 tovarn na različnih koncih sveta, saj bo le tako moč letno uresničiti načrtovanih 300 milijonov dolarjev izvoza, oziroma 900 milijard dolarjev leta 1985. Tako bo na primer že prihodnje leto začela z delom njihova tovarna v Lagosu (Nigerija), o kateri javnost zelo malo ve. Tovarna bo zaposlovala 90 delavcev in že v prvi

fazi pričakujejo 30 milijonov dolarjev prometa.

To bo največja tovarna drobnih gospodinjstvenih strojev in majhnih traktorjev v Nigeriji. Gorenje ima pri tem projektu vso podporo nigerijske vlade. »Jugoslovansko tržišče je premajhno za Gorenje. Najprej smo se borili za mesto na jugoslovanskem trgu, sedaj je pa nujno, da se čimprej zasidramo tudi na svetovnem tržišču,« je dejal Atešek. »Gorenje trgovskih potnikov je malo, kooperacija in poslovno tehnično sodelovanje je vsekar ena možnost.

● Danes se je v Gorenju mudila tudi ekipa nemške televizije. Posneli bodo štiridesetminutni film o Gorenju, ki ga bo nemški javnosti posredoval prvi in tretji televizijski program.

nih uveljavitev v tujini, vendar pa je za vsakogar najboljše uveljavitev ravno proizvodnja na tujem prodajnem območju — seveda če zna delati. Nam vsem je dejansko potreben dober »prepiha« na svetovnem tržišču; samo to nas bo pogonjalo naprej in spodbujalo vedno boljše kakovost izdelkov kot tudi marketing in poslovno organizacijo. Zato nakup Körtinga ni nič nenavadnega, pa tudi potrošniki v Nemčiji in drugih državah EGS bodo imeli tako boljše garancije in večje zaupanje v firmo.

RANKO DOROTKA

Nagrado odstopili vrtcem

Za kolektiv z Otiškega vrha je solidarnostno dejanje

DRAVOGRAJ, julija — Kolektiv tekstilne tovarne z Otiškega vrha ima vsekoliko veliko razumevanje za pomoč pri izgradnji objekta družbenega stanovanja v dravograjski občini. Navzile težavam, s katerimi se ta kolektiv bori vseskozi in ko z velikimi naporu uresničuje srednjeročni razvojni načrt, niso pozabili na svoje obveznosti do družbe.

Ko so delavke v tekstilni tovarni zvedele, da bo do za svojo prizadevnost, gospodarske uspehe ter ob 45-letnici tovarne dobi le obično nagrado, so se dogovorile, da bodo delovali del te nagrade odstopile za izgradnjo vzgojno-novinarskih ustanov v tej koroški občini. Ko je direktor tekstilne tovarne Franc Kandič na slavnostni seji občinske skupščine v Dravogradu povedal, da kolektiv nagrado odstopa za izgradnjo vrtcev, so delegati zaploskali.

IVAN PRAPROTNIK

Dovoljenja le za en dan

Nekaj napotkov ribičem in ljubiteljem morja ob istrski obali — Kaj je dovoljeno in kaj ni — Od 1. junija do 1. septembra ni dovoljeno nabirati školjk

Kaj smemo in česa ne smemo početi ob morju? To smo vprašali komandirja oddelka obalne milice pri sekretariatu za notranje zadeve v Pulju Vaso Popoviča. Odgovor bo zanimal marsikoga, zlasti tiste, ki se prav zdaj odpravljajo na dopust na morje.

Kaj smemo in česa ne smemo početi ob morju? To smo vprašali komandirja oddelka obalne milice pri sekretariatu za notranje zadeve v Pulju Vaso Popoviča. Odgovor bo zanimal marsikoga, zlasti tiste, ki se prav zdaj odpravljajo na dopust na morje.

»Sportni ribiči, se pravi tudi turisti, nam je dejal Vaso Popović, »smemo uporabljati za ribolov različne ribiške pripravke (tunje, panje, ribiške palice, podvodne puške, vendar brez »streliva« parangane z največ 200 trnki, harpune za nočni ribolov in največ 400-svečne svetilke, pri tem pa smemo uporabljati čolne na vesla ali motor. Člani sportnih ribolovnih društev lahko dobijo dovoljenje za ribolov za daljši čas, turisti pa dobijo dovoljenje le za en dan pri turističnih društvih ali pristojnih občinskih službah. Za ribolov s trnki ob obali ni potrebno dovoljenje. Posameznik lahko (namo) največ pet trnkov, dve panji, dve ribiški palici, eno harpuno ali podvodno puško »največ tremi ostrmi. Mlajši od 16 let ne smejo loviti rib s podvodnimi puškami.

S podvodno puško je dovoljeno loviti le brez »streliva« (tunje, panje, ribiške palice, podvodne puške, vendar brez »streliva« parangane z največ 200 trnki, harpune za nočni ribolov in največ 400-svečne svetilke, pri tem pa smemo uporabljati čolne na vesla ali motor. Člani sportnih ribolovnih društev lahko dobijo dovoljenje za ribolov za daljši čas, turisti pa dobijo dovoljenje le za en dan pri turističnih društvih ali pristojnih občinskih službah. Za ribolov s trnki ob obali ni potrebno dovoljenje. Posameznik lahko (namo) največ pet trnkov, dve panji, dve ribiški palici, eno harpuno ali podvodno puško »največ tremi ostrmi. Mlajši od 16 let ne smejo loviti rib s podvodnimi puškami.

kislica, zanimivo pa je, da lahko kazujejo posameznike, če zato, kar imajo pri sebi poleg podvodne puške tudi jeklenko s kislikom. Pri ribolovu s podvodno puško se smemo potapljati in plavati le s pomočjo plavutk. To navajamo predvsem zato, ker zlasti zadnja leta k nam prihaja čedalje več turistov, ki

dan v času od sončnega zahoda do sončnega vzhoda, se pravi v večernih, nočnih in zgodnjih jutranjih urah.

Sportni ribiči pa naj oviro na kakršnekoli dovoljen način, ne smejo uloviti več kot pet kilogramov rib na dan.

Razen ribolova zakon urav nava tudi lov na druga bitja ki žive v morju. Tako so predpisali tudi pravila za lov ozirno nabiranje školjk (na valnih ostrig, klavavice, »lajevki in drugih). Školjke je dovoljeno nabirati skoraj povsod, razen v lukah, ob lukah in v območjih, kjer je to s posebnim odlokom prepovedano.

Školjk ni dovoljeno nabirati na kraju, ki je manj kot 200 metrov daleč od organa zbiranja gošča školjk. Školjke na dnu morja je mogoče nabirati s pomočjo potapljaške opreme, vendar brez jeklenke s kislikom. Pri nabiranju školjk (to velja pred vsem za dateljke) ni dovoljeno nabirati balon oranžne barve s premerom najmanj 50 centimetrov. Balon je treba z vrvi privezati za pas potapljača. Seveda potapljači pri tem ne smejo iz morja potegniti nobenega predmeta in se dotikati česar koli, kar leži na dnu.

NIKOLA TRGOVČIČ

potapljanju uporabljajo posamezne naprave z motorjem, za katere se prinesejo in ki jih vleče skoki vodi.

Ljubljana, 8. julija 1978

Kdo bo ščitil naše ceste?

Naša severna sosedja drastično zvišala cestne davjate — Zastoji na mejnih prehodih — Kaj pa pri nas? — Vedno več zanimanja za oprtni promet

LJUBLJANA, julija — Od prvega julija letos je postal prevoz tovarov po avstrijskih cestah precej dražji, kot je bil doslej. Novi avstrijski zakon o cestnem prometu, ki je začel veljati z letosnjim 1. julijem, določa, da je treba plačati za prevozi tonski kilometer od registrske nosilnosti vozila 0,25 šilinga. Vrh tega lahko po novem zakonu tuji prevozniki prestopajo avstrijsko mejo le za 30 litrov goriva, za vse gorivo nad 30 litrov morajo na mejnih prehodih plačati avtoprevozniki carino.

Novi cestni davki, ki so jih 1. julijem uveljavili naši severni sosedje, pomenijo kar precejšen skok pri davčnem obremenjevanju tovarne ceste cestnega prometa. Doslej je bil cestni davek za tonski kilometer tovora v Avstriji razmeroma blag, približno tolikšen kot v Jugoslaviji, kjer plačujejo prevozniki ki 13,5 pare za tonski kilometer. Podražitev v Avstriji pomeni torej skok navzgor za približno 200 odstotkov in seveda veliko dodatno finančno obremenitev za vse, ki bo do prevežali tovore po avstrijskih cestah, tako za domače prevoznike kot tudi za tuje.

Vozniki, da so se v Avstriji odločili za spremelo zakona, ki krepko privlači cestne prevoznike je več kot očiten: da dolga ni skromnost, da naši severni sosedje močno pri manjkajočemu denarju za pospešeno gradnjo sodobne prometne infrastrukture. V Avstriji že več let gradijo drage, razmeroma dolgi in tudi precej dragi, mednarodni transportni, tako imenovane »turistične« ceste »družbenega stanovanja« v dravograjski občini. Navzile težavam, s katerimi se ta kolektiv bori vseskozi in ko z velikimi naporu uresničuje srednjeročni razvojni načrt, niso pozabili na svoje obveznosti do družbe.

Ko so delavke v tekstilni tovarni zvedele, da bo do za svojo prizadevnost, gospodarske uspehe ter ob 45-letnici tovarne dobi le obično nagrado, so se dogovorile, da bodo delovali del te nagrade odstopile za izgradnjo vzgojno-novinarskih ustanov v tej koroški občini. Ko je direktor tekstilne tovarne Franc Kandič na slavnostni seji občinske skupščine v Dravogradu povedal, da kolektiv nagrado odstopa za izgradnjo vrtcev, so delegati zaploskali.

IVAN PRAPROTNIK

Ljubljana, 8. julija 1978

Kot poroča Tanjug z Dunaja, se protestne akcije in blokade mednarodnih cestnih prehodov, ki jih podpirajo v Avstriji zlasti lastniki tovarnih vozil, vse bolj širijo. Te protestne akcije, ki naj bi vlado prisilile da umakne cestni zakon in s tem plačevanje znanišvih cestnih davjate zlasti podpira opozicijska konservativna stranka te njeni člani. Predstavniki socialdemokratske stranke pravijo, da so v ozadju protestnih akcij politični cilji njihovih političnih nasprotnikov, ki bi radi vladi otežili položaj. Avstrijski finančni minister dr. Hannes Androsch je akcije ocenil, kot »nezakonite in poudaril, da vlada ne misli popustiti. Zanimivo pa je, da se v Avstriji silišči da protestnih akcij niso opredelili, medtem ko je glasilo KP Avstrije »Volksstimme« zapisalo, da so lastniki tovarnih vozil uspešni na mejnih prehodih ustvarili kaos kakršnega ni povzročila niti mednarodni »turistični plazi«.

stajajo te dni že dolge kolone zlasti na avstrijsko-nemški meji blizu Salzburga, kjer je kamionski promet naj gostejši.

Kako pa bo ukrep naše verne sosedje vplival na naše gospodarstvo, zlasti na poslovanje kolektivov, ki se ukvarjajo s tovarnim cestnim transportom? Ni dvoma, da bodo znatno povečali davke pri prevozu tovarov čez Avstrijo po poslabšani finančno poslovanje naših cestnih prevoznikov, saj bo pač treba povečane stroške pri prevozu blaga po avstrijskih cestah vračunati v končno ceno prevoza storitve.

Razumljivo pa je, da tolikšna nenadna podražitev kar kršno so si privoščili pred

strie dražji in da bodo morali vsa jugoslovanska cestna prevozniki temeljito premisliti in preračunati, kakšna bo rentabilnost pri prevozu tovarov prek sosednje države, ki je tako drastično povišala cestne davjate. Seveda se lahko v isti sapi tudi zastavi vprašanje, ali je z družbenega vidika smotno, da »tlačimo pri nas ogromna sredstva v gradnjo novih sovjetskih avtomobilskih cest, po katerih za smešno nizko odškodnino vozijo tuji tovornjaki in pri tem seveda naše ceste tudi umičejo. Ali se lahko dovolimo, da imamo še tako nenormalno nizke ceste dajate, komaj 13,5 para za tonski kilometer, ko jih je Avstrija te dni zvišala na 0,25 šilinga, torej na približno 33 par? Ali smo s takšno prakso vstric s splošnim družbeno-ekonomskim interesi in s prometno politiko?

Ob tem, ko vlagamo ogromna družbena sredstva za gradnjo sodobne cestne infrastrukture in tudi nasodobnih mednarodnih cestnih magistrals, pa ostaja zamejano vprašanje racionalnega izkoriščanja te drage infrastrukture zlasti odškodnine, ki jo plačujejo uporabniki cest. Se vedno dostikrat slišimo, da smo pri nas, kljub določenemu napredku, še vse preveč liberalni in da rešitvi pri dodeljevanju brezplačnih dovolilnic mednarodnim prevoznikom, ki prevajajo tovore po naših cestah.

Avstrijski so torej vprašanje finančnega primanjulja, ki jih tare pri gradnji njihovih modernih mednarodnih cestnih magistrals, in hkrati zaščite drage cestne infrastrukture rešili s krepko dražitvijo cestnih davjate. Kot je slišati, bo nedavne podražitev za Avstrijo še vedno premajhna in bo baje vladna primorana se njej pri vrtne ceste prevoznike. Skoda je le, da niso naši severni sosedje kaj več naredili za razvoj oprtnega prometa (Hucke — pack), saj bi verjetno s tem tudi naše prevoznike prislili k iskanju sodobnejših in racionalnejših rešitev in k spreminjanju miselnosti.

IGOR PRESERN

KLJUB ZATIŠJU, KI JE ZAVLADALO V BEJRUTU

Velika napetost v Libanonu

Predsednik Sarkis vztraja pri odstopu, čeprav ga skoraj vse politične sile pozivajo, naj se ne umakne. Na meji med Sirijo in Izraelom naj bi oklical stanje izredne pripravljenosti. Desnica in Izrael napadla Palestince

BEJRUT — Kljub prenehanju silovitega bombardiranja kristjanskih četiri Bejruta se je politični položaj v državi še zaostri. Predsednik Sarkis vztraja pri svoji odločitvi o odstopu in vse kaže, da ni so nič zalega pripravljenosti. Vendar tudi sirskega predsednika Asada. Do te odločitve je Sarkis privedel neuspeh libanonske misije v Damasku in pa dejstvo, da sirske čete v Libanonu formalno pod njegovim poveljstvom, v resnici pa ni mogel preprečiti bombardiranja mesta, saj pravi ukazi prihajajo iz sirske prestolnice.

Prav Sarkisova odločitev je privedla Sirijo, da je odredila prekinitve ognja. Poslabšanje položaja v Libanonu bi lahko imelo nepredvidljive posledice za krhko ravnovesje na Bliznjem vzhodu, saj je včeraj še priložnost opozorilo iz Izraela: številna letala z Davidovo zvezdo so preletela libanonsko prestolnico, Izraelci pa so dali jasno vedeti, da lahko vsak trenutek posežejo. Tudi v jugu dežele so začele prihajati vesti o napadih Izraelcev in libanonskih desničarskih sil proti palestinskim gverilcem. Prav tako naj bi na sirske - izraelski meji zavladalo stanje splošne pripravljenosti.

V Bejrutu skušajo medtem doseči, da bi sedanje zatišje obveljalo in da bi bilo s tem prizaneseno civilnemu prebivalstvu, ki je že več dni brez vode, kruha, elektrike, tako da so mnogi že zapustili mesto, drugi pa odhajajo. Morda bo že danes predsednik libanonske vlade Selim Hoss odpotoval v Damask, kjer naj bi s sirskega voditelja skušal doseči sporazum.

Siriji medtem nadaljujejo s svojimi obtožbami proti kristjanskim desnicam, ki naj bi nosila krivdo za zadnje spopade. Pri tem poudarjajo, da bi umik njihovih čet iz Libanona privedel državo v položaj iz leta 1976, v državljansko vojno. S tem soglasja libanonska levica, ki zahteva, da sirske čete ostanejo v državi in s tem ponovno vzpostavijo državno oblast na področjih, ki jih kontrolirajo falangisti in liberalci ter tako preprečijo njihove načrte o razdelitvi dežele. (db)

Egiptovski predsednik včeraj prispel na Dunaj

DUNAJ — Egiptovski predsednik Sadat je včeraj prispel na dunajsko letališče, kjer so ga dočakali predsednik republike Kirchschrager, zunanji minister Pahr in funkcionarji predsedstva vlade. V prihodnjih dneh se bo Sadat sestal z avstrijskim kanclerjem Kreiskyjem, s predsednikom socialistične internacionale Brandtom in s liderjem izraelske socialistične opozicije Shimonom Peresom. Politični opazovalci ocenjujejo Sadatovo potovanje kot misijo miru in dobre volje. Socialistična internacionala pa upa, da se bosta Izrael in Egipt dogovorila, ne da bi jima rešitev vsilila ZDA.

Pri vsem tem pa izstopa nepokrita bojazan pred prodiranjem sovjetskega vpliva na Bliznji vzhod. Egiptovski načrt o rešitvi bližnjevzhodnega vprašanja na prvi po tridesetih letih namenoma ne omenja Palestincev in govori le o vrnitvi pasu ob Gazi in levega brega reke Jordan Egiptu in Jordaniji.

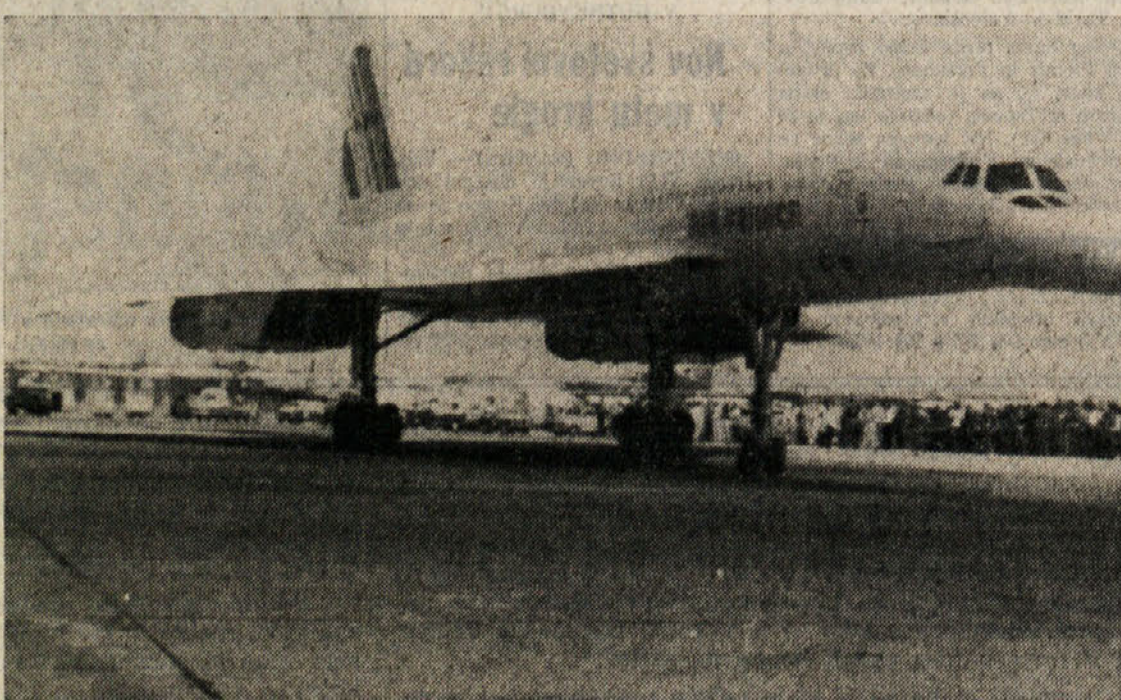
Demokratske sile

(Nadaljevanje z 2. strani)

Kaj pa sedaj? Kakšna bo sestava novega občinskega sveta? Ta vprašanja so posebno važna za Slovence, saj nam ne more biti vseeno, kakšne koalicije se bodo sedaj ustvarile. Če bi se KD povežala z listo s per Trieste, je nadaljeval Race, bi bila to dva koraka nazaj. Zato se Slovenci zavzemamo, da se združijo vse demokratske sile, katerih programi so si v marsikaterih točkah podobni in potonejo v listi s per Trieste z vsi njeno reakcionarno vsebino. Slovenci si hočemo zagotoviti boljše življenje, da bomo prišli do svojih nacionalnih pravic. Zato moramo podpirati vse pobude za združitev demokratskih strank, saj bomo tako lahko dobili svoj zaščiten zakon. Ta demokratska koalicija je danes povsem mogoča, saj bi bila odraz parlamentarne večine. Slovenci moramo biti zainteresirani, da se resni gospodarska kriza in to se bo zgodilo le v primeru, če bo čim več političnih sil angažiranih v tej koaliciji.

Sledila je razprava, v katero je posloje več domačinov in ki je potrdila odobravanje prikazanih ocen in stališč.

«Concorde» prvič v Fiumicinu

Anglo-francosko nadzvočno, potniško letalo «concorde» je včeraj prvič pristalo na rimskem letališču Fiumicino, kjer si ga je ogledalo na tisoče Rimljanov.

ZARADI MUHASTEGA VREMENA IN PISANJA NEMŠKIH LISTOV

Slabi obeti za severnoitalijanski turizem

RIM — Ena izmed redkih aktivnih postavk italijanske plačilne bilance, turizem, preživlja letos eno od najhujših kriz v zadnjih desetih letih. Padec nočitev tujih gostov je najbolj občuten v Liguriji. V Alasiju je 30 od sto manj gostov kot v enakem obdobju lanskega leta. Nekoliko boljše je položaj v Emiliji in Romagna, edina severnoitalijanska dežela, ki nima večjih problemov in pričakuje izboljšanje je Furlanija. Juljska krajina.

Med glavnimi vzroki nenadnega padca tujih gostov je nedvomno letošnje muhasto vreme, ki nam je v

visokogorskih krajih postreglo z zimskimi temperaturami, v nižinah in ob obalah pa z neprestanim dežjem. Takoj nato sledi žolna kampanja nekaterih zahodnonemških listov, ki so preusmerili turistične tokove v Španijo, kjer ima nemški kapital ogromne interese, z navajanjem lažnih podatkov o stopnji onesnaženosti italijanskega morja, o nevarnostih za nemškega »petičnega« turista v državi, kjer naj bi bile ugrabitve najdonosnejša dejavnost in končno z do skrajnosti iskričeno sliko italijanskega političnega življenja, ki naj bi bilo na robu prevra-

ta. Obrobni negativni vzroki pa so blokada avstrijskih avtocest, stavka turističnih delavcev in od 15-odstotna podražitev vseh turističnih uslug.

Kljub temu pa ostaja Italija še vedno med vodilnimi državami evropskega turizma. Spodbujajo ga predvsem dejstvo, da niže število nočitev na severu, nadoknadi občutno povečanje turizma na jugu države. Tuji gost raje napravi nekaj kilometrov več, da ima večje jamstvo za stanovitost vremena, da se i- jenzne, ki naj bi bilo na robu prevra-

da najde čistejšo okolje in morje in ne navsezadnje, da se izogne pretrganemu puritanstvu severa, kjer je marsikateri turist že ravnal v sode dvorane, ker je soncu razkazoval preveč kože. Jug se torej vključuje v evropsko turistično preseljevanje. Neokrajna narava, cenejše storitve, predvsem pa dejstvo, da se prebivalstvo zaveda pomena turizma in se vsestransko trudi, da bi gostom ugodilo. Prav iz tega vidi, da je treba gledati tudi rjužnjaško toleranco, do sovražnikov teksta, ki se najraje prazijo in damakajo brez najmanjše krpice. (voc)

KATERA JE LEPSA — V Ciudad Mexicu se pripravljajo na izvolitev najlepše na svetu. Kandidatkinje na sliki sta predstavnici Nove Zelandije (levo) in Južne Afrike.

KONČAL PROTEST AVSTRIJSKIH AVTOPREVOZNIKOV

Položaj na avstrijskih mejnih prehodih se postopoma vrača v normalne tirnice

Zaskrbljenost zaradi možnosti, da bi šoferji z vratolomno vožnjo nadoknadili zamudo

DUNAJ — Avstrijska socialdemokracija je zmagała prvo rundo v dvoboju med avtoprevozniki zaradi novega davka na tranzitni promet. Dvomitvo pa je, ali bo preprečila Evropo v upravičenosti svojih novih norm, ki ustvarijo nevaren precedens, saj ni Avstrija edina država, ki nima skoraj nobene koristi od tranzitnega prometa.

Kot rečeno, so predstavniki avtoprevoznikov pristali na predlog vlade, da jih bo finančno podprla, če bodo druge države postavile protipredloge. Kljub temu pa je položaj na avstrijskem cestnem omrežju kaotičen, saj se preko meja pretakajo kilometrske kolone tovornjakov, ki so se v teh dneh zapore ustvarile na vseh mejnih prehodih. Cestna policija vseh sosed Avstrije ima polne roke dela, saj mora paziti, da ne bi prišlo do zastojev in nevarnih razpletov zaradi možnosti, da bi avtoprevozniki nadoknadili zamudo z vratolomno vožnjo. Posebno zaskrbljeni so v Jugoslaviji, saj pričakujejo na Šentilju ogromen blagovni promet, ki se bo preko Maribora, Zagreba in Beograda valil na vzhod. K temu je treba še dodati, da so na marsikaterem mejnem prehodu avstrijski cariniki preslišali nove norme, da bi promet čimprej stekel.

Yana, ki je bila po nenavadni protestni demonstraciji aretirana, je bila včeraj že izpuščena na prostost, potem ko jo je sodnik formalno obtožil, da je sonečila pod nič zbornice. Pipe so sicer zalede tudi nekaj poslancev, vendar zaradi tega prekrška ne bodo ukrepali proti dekletu, saj ni bil nihče od bombardiranih ranjen, razen seveda v ponosu. (vt)

Starši in sinovi

Kolikšen vpliv imajo politiki na svetovnonazorsko izbiro in politično opredelitev lastnih otrok? Če naj sodimo po otrocih italijanskih politikov bi lahko trdili, da jih ni veliko tistih, ki so se opredelili za isto stranko kot očetje. En primer za vse: sin tajnika krščanske demokracije Zaccagninija je med voditelji skrajne levice in s psevdonimom Cagni je podpisal vrsto ostrih satiričnih stripov, v katerih je KD (Cristiana D) vselej na zatožni klopi.

Yana, ki je bila po nenavadni protestni demonstraciji aretirana, je bila včeraj že izpuščena na prostost, potem ko jo je sodnik formalno obtožil, da je sonečila pod nič zbornice. Pipe so sicer zalede tudi nekaj poslancev, vendar zaradi tega prekrška ne bodo ukrepali proti dekletu, saj ni bil nihče od bombardiranih ranjen, razen seveda v ponosu. (vt)

di sindikalni predstavniki in deželne oblasti.

Spodlet je tudi poskus avstrijske opozicije proti dunajski vladi, da bi socialdemokrate postavila v zagato s trditvami, da je zakon protustaven. Kreisky pa bo v se tavao preprical svoje evropske partnerje, da ni ta zakon naprten proti Evropski gospodarski skupnosti, proti razvoju sodobne trgovine in na splošno proti principu o svobodni trgovini. (voc)

Hua Kuo-feng avgusta v Jugoslaviji?

PEKING — Kot poročajo iz Pekinga, pripravlja Kitajska za prihodnje mesece pravo diplomatsko »ofenzivo« kot, potrditev novega vzdušja odprtosti v svoji zunanji politiki. Pri tem je brez dvoma najpomembnejše potovanje predsednika Hua Kuo-fenga v Jugoslavijo in Romunijo, ki naj bi bilo predvidoma ob koncu avgusta. Hua Kuo-feng bo s tem vrnil obisk, ki ga je predsednik Tito opravil na Kitajskem lani, romunski predsednik Ceausescu pa maja letos. Po nekaterih vesteh naj bi se kitajski predsednik ustavil tudi v Franciji in Iranu. Če izključimo potovanja Mao Tse-tunga v Moskvi, je to prvi obisk nekega predsednika Kitajske komunistične partije v Evropi, poleg tega pa bo to drugi obisk Hua Kuo-fenga na tujem: do sedaj je bil le v Severni Koreji, pred dvema mesecema.

V okviru te izredno dinamične kitajske zunanje politike, so predvidena še številna druga potovanja kitajskih predstavnikov na tuje. Tako bo ob koncu tega meseca namestnik prvega ministra Keng Piao obiskal Karibske otoke, Gano in Gvinejo, minister za gospodarske stike s tujino gospa Chen Mu-hua nekatere države v Afriki, podpredsednik državne zbornice Ulanfu pa Turčijo, Egipt in Sudan. Ne izključujejo tudi obiska namestnika prvega ministra Teng Hsiao-pinga na Japonskem, ob zaključku pogajanj za sklenitev mirovne pogodbe med obema državama.

SOZD TIMAV - SEŽANA (AGRARIA - KRAS)

združuje naslednje delovne organizacije:

- DO AGRARIA KOPER, kmetijska proizvodnja, kooperacija, predelava
- DO PRESKRBA KOPER, trgovina na debelo in drobno
- DO KRAS SEŽANA, mesnopredelovalna industrija
- DO JADRAN EXPORT IMPORT SEŽANA
- DO HOTELI IN GOSTINSTVO SEŽANA

Predstavništva in poslovne enote

Ljubljana, Maribor, Zagreb, Reka, Beograd, Niš, Sarajevo

VČERAJ ZANIMIVO ZASEDANJE NA PROCESU LOCKHEED

Pričevanja Lockheedovih funkcionarjev bo sodišče vključilo v dokazno gradivo

Na ta način ne bo potrebno potovanja sodnikov v ZDA
Veleposlanik Messeri skuša zmanjševati svojo vlogo v aferi

RIM — Na včerajšnjem, 37. zasedanju procesa zaradi afere Lockheed je predsednik sodnega zbora Paolo Rossi prebral utemeljitev sklepa, da sodniki ne bodo potovali v ZDA, da bi zaslišali ameriške funkcionarje družbe Lockheed, ter da se ne bodo poslužili niti posrednega zaslišanja preko ameriških sodnikov. V svoji utemeljitvi je sodni zbor ugotovil, da obstajajo izčrpa pričevanja ameriških funkcionarjev pred ameriško senatno komisijo (tako imenovano komisijo Church), pred komisijo za nadzorstvo nad delovanjem ameriških borz in pred samo italijansko parlamentarno preiskovalno komisijo.

Po mnenju sodnega zbora predstavljajo torej ta pričevanja dokazno gradivo, ki je uporabno za proces. Posebno važna, kot je znano, so pričevanja Cowdena, Egana in Kothiana. Prvi je povedal, da je osebo pospremil Ovidio Lefebvre,

ko je ta izročil prva dva »brokera« političnih prispevkov, prvega za 200 milijonov, drugega pa za 360 milijonov lir. Cowden je tudi kot prvi imenoval takratnega ministra Tanassija in njegovega osebnega tajnika Bruna Palmiotija, ki sta danes med obtoženci. Egan in Kothian sta v svojih pričevanjih potrdila, da je morala družba Lockheed plačati masne vsote nekaterim političnim strankam. Kot dokazno gradivo bodo uporabili tudi pismo Rogerja Bixbyja Smitha Charlesu Valentinu, v katerem je opozarjal na potrebo po »dodatnih stroških« za koristno sklepanje kupčij v Italiji.

Včerajšnje zasedanje pa je bilo zanimivo tudi zaradi tega, ker so zaslišali veleposlanika Girolama Messerija, ki naj bi svetoval funkcionarjem Lockheedu, naj stopijo v stik z uradom bratov Lefebvre. Messeri, ki je trenutno veleposlanik v Ankari, je ponovil tezo, da je imel v aferi posredno vlogo. Povedal je, da je leta 1976 prišel k njemu neki Američan, čigar imena se sedaj ne pozna, ki mu je začel praviti, kako je izvedel, da je takratni obrambni minister Tremeloni nameraval izbrati neko francosko letalo namesto Lockheedovega. Messeri ga je poslušal, nato pa ga je naslovil na pravni urad odvjetnika Graziadea, ali pa na urad bratov Lefebvre, s tem pa naj bi se njegova vloga v aferi zaključila.

Po drugi strani pa obstaja med dokaznim gradivom pismo Bixbyja Smitha Lefebvru, v katerem se mu zahvaljuje za kosilo, ki sta ga imela v Rimu skupaj z Messerijem. Včeraj je diplomata odločno zanikal, da bi se bil udeležil tega kosila ter dejal, da se je Bixby verjetno zmotil.

Po Messeriju je sodni zbor zaslišal še štiri generale, ki so v glavnem poročali o nujnosti nadomestiti letala, ki se jih lahko premesti iz zveznih normami, kot za časa vstopa Velike Britanije v EGS. Nasprotovanje iz golega principa je po mnenju Esteria nad vse nevarno. Glasilo francoske KP »Humanité« izraža zaskrbljenost zaradi dovoljstva Mitterranda ob nedavnih pogovorih z Giscardom d'Estaingom glede na francoska stališča do vzhov v Bremi in Bonnu. Za komuniste je to očiten premik na desno in vodi v koalicijo med socialisti in stranko predsednika republike.

AGK

Adriacommerce Koper

INDUSTRIJA — IZVOZ — UVOZ — VELETRGOVINA

KOPER, JLA 25/a

JUGOSLAVIJA

Uprava: Koper, JLA 25/a tel. 22583 telex 34111

Export-Import: Koper, JLA 25/a telef. 22171 - 21146

Koper, Vojkovo nabrežje 30 tel. 22285

22172 — 24165 — 21734

Poslovalnica: Ljubljana, Celovška 268 tel. 554041

Beograd, Stanoje Glavaša 8 tel. 320716

Zagreb, Savska cesta 41/9 tel. 511505

Trgovina: Zagreb, Prolet. brigada 222 tel. 513705

Skopje, Cvetan Dimov 147 tel. 262028

Tovarna električnih aparatov TEA - Divača tel. 74546

Industrija plastičnih izdelkov IPI - Izola, Cankarjev

drevored tel. 71343